

„A lelkesítő munka »fokmérőjének« bizonyíthatóan az is, hogy a gyülekezet képes lesz-e öt év elteltével teljes állásban foglalkoztatni leendő pásztorát.”

▶ Új egyházközség született – 3. oldal

„... nálunk a hatalom még fontosabb, mint a szolgálat. Pedig a hatalom teljesítmény nélkül mit sem ér.”

▶ Elnökválasztás után – 3. oldal

„Bár lapunk 23. számában »azon melegében« beszámoltunk a május 25–29. között lezajlott 30. német protestáns egyházi napokról, három további szerzőt is felkértünk a legnagyobb európai evangélikus fesztivál értékelésére...”

▶ Kírchentag-impulzusok – 6–7. oldal

Evangelikusok! Küldetésünk van! ▶ 4. oldal
„Kérékpáros” lelkészakadémia ▶ 4. oldal
Bach „csoda-tétele” ▶ 5. oldal
A Kultucca (református) akusztikája ▶ 5. oldal
Gyermekmegtérés ▶ 9. oldal
Egyházunk szimbólumai – A gyertya ▶ 9. oldal

Meghívó az EHE évzárójára

„A kegyelmi ajándékok között ugyan különbségek vannak, de a Lélek ugyanaz.”
(1Kor 12,4)

Az Evangélikus Hittudományi Egyetem június 18-án, szombaton 10.30-kor tartja tanévzáró istentiszteletét és ünnepi ülését a zuglói evangélikus templomban (Budapest XIV., Lőcsei út 32.). Az istentisztelet igehirdetői szolgálatát dr. Fabiny Tamás docens végzi.

Ünnepünkre szeretettel meghívjuk.
Dr. Szabó Lajos rektor

Öt gyermeket kereszteltek múlt vasárnap az egyházközség lelkészei Bakonycsenyén. A kicsik már most egy kis gyülekezetet alkotnak – mutatott rá az igehirdető, aki prédikációjában a „nagy” gyülekezet figyelmét az Istennek odaszentelt, példaadó életre hívta fel. A finnországi templomokban sem gyakori ötös keresztelőnek tanúja lehetett a valkealai evangélikus testvérgyülekezet küldöttsége is.

FELKÉP: KADIECSKI ISTVÁN FELVÉTELE

Apák napja

▶ Az úgynevezett rendszerváltozás óta sokféle ünnep gyűződött be hozzánk; ezek egyike a június harmadik vasárnapján esedékes apák napja. Először furcsán tekintettem rá, de végül is megvan a létjogosultsága. Igen, az édesanyák, az anyák napja sokkal fontosabb. Azoké, akik teljesen odaáldozzák magukat gyermekeiknek, családjuknak. Akik a lakást otthonná tudják varázsolni... De nem baj, ha valamilyen módon az édesapákra is gondolunk. Azokra, akik szintén a családjukért akarnak élni.

Most hadd gondoljak nem a gyermekek, hanem az édesapák oldaláról erre az ünnepre. Mi a felelősségem nekem mint apának? A Bibliából 3Jn 4 áll elém: „Nincs annál nagyobb örömem, mintha hallom, hogy az én gyermekeim az igazságban járnak.” (Károli-fordítás) Három kérdést fogalmazunk meg most a magunk számára!

Jó, ha törődünk gyermekeink feladataival, érdeklődünk problémáik iránt; jó, ha sportolásra buzdítjuk őket, és mellettük állunk a tanulásban. De a legfontosabb az, hogy a lelki növekedésben segítsük őket. Örömmö-e, az-e a legnagyobb örömem nekem mint apának, hogy gyermekeim az igazságban járnak? Szánok-e időt arra, hogy a lelkiük, a hit dolgairól beszélgessek velük? Akarom-e, hogy gyermekeim az Úr követésében járjanak?

Nekünk, édesapáknak felelősségünk, hogy életünkkel is példát mutassunk. Senki sem vezethet előrébb valakit, mint ahol ő maga tart. Csak küldöd a templomba, vagy te is vele mész? Csak tőle várod, hogy rendes legyen, vagy te is becsületesen igyekszel élni? Látszik-e rajtad, hogy hiszed is, amit mondasz? Tartasz-e áhitatot a családodnak? Vezeted-e őket az élet minden területén a magad

példájával? Vajon azt látják-e a gyermekeim és a feleségem, hogy nekem magamnak is öröm a Bibliát olvasni és Isten akarata szerint cselekedni? Tényleg lelki vezetője is vagyok a családomnak? Vagy mindenkinek magánügye a hit kérdése?

Végül – visszatekintve arra a több mint harminc évre, amióta apa vagyok – azt is meg kell vallanom: nem voltam mindig olyan a gyermekeimhez, amilyennek lennem kellett volna; nem tettem mindig azt, amit helyes lett volna. Talán más apák is érzik ezt. Mit tehetek eddigi életem hibáival és bűneivel? Csak egyet: kérem az Úr bocsánatát és azt, hogy erősítsen meg a jóban Jézus Krisztus által. „Járuljunk azért bizalommal a kegyelem királyi székéhez, hogy irgalmasságot nyerjünk és kegyelmet találjunk, alkalmas időben való segítségül.” (Zsid 4,16; Károli-fordítás) Akkor lesz egy édesapa jó példa, ha gyermeke rajta keresztül megérti, hogy milyen a mennyei Atya, aki vezet és szereti őt.

Édesapák! Ez az ideje apák napja tanítson bennünket arra, hogy legyünk a célunkban biztos, az Úrra tekintő és alázatos pásztorai kis családunknak, otthoni gyülekezetünknek!

■ SZÉLL BULCSÚ

Nem győzték a törvény-előkészítést

A díjlevél és az egyházigazgatás kérdései a zsinat napirendjén

▶ Egyházunk zsinata június 10–11-én tartotta 14. ülészakát az Evangélikus Hittudományi Egyetem nemrég átadott épületszárnyának kápolnájában. Péntek délelőtt tíz órától szombat délután fél ötig dolgoztak – feszített tempóban – a zsinati küldöttek, mégsem volt elegendő az idő arra, hogy a tervezett munkát teljes egészében elvégezzék.

A kétnapos ülészak vendége volt dr. Márkus Mihály, a Magyarországi Református Egyház Dunántúli Egyházkerületének püspöke. Vendégünk valójában sokkal inkább a munkatársunk volt: több kérdésben is felvázolta a református gyakorlatot és álláspontot, javaslatával nagyban hozzájárulva az ülészak eredményességéhez.

A napirenden azok a törvényjavaslatok szerepeltek, amelyeknek az általános vitája februárban fejeződött be, to-

vább megkezdődött a választásokról szóló törvény módosítása is. Először az egyházi szolgálatról szóló törvényjavaslat került sorra (előadó: Bárdossy Tamás), majd rendre az egyház törvényes rendjéről és békejének megőrzéséről (dr. Hidas János), az egyházi szolgálat külön területeiről (Szarka István), az egyház szervezetéről és igazgatásáról (Muntag András), valamint a választásokról és a szavazásról (Muntag András) szóló törvényjavaslatról tárgyalt a testület.

Az egyházi szolgálatról szóló törvény mindenkit érdeklő, érzékeny pontja volt egyrészt a lelkészek közéleti szerepvállalását szabályozó rész, másrészt a hívány (díjlevél) tartalmáról rendelkező előírás. Az előbbit illetően a zsinat egyetértett abban, hogy a presbitériumnak a lelkész minden, a szolgálatról eltérő elfoglaltságáról tudnia kell, s ha ők úgy ítélik meg, hogy az veszélyezteti a szolgálat ellátását, akkor ne engedélyezzék. Mivel ez a lelkészt személyesen érinti, az ezzel foglalkozó presbitériumi ülést nem ő, hanem az esperes köteles vezetni. A másik kérdéssel

kapcsolatban a zsinat rögzítette, hogy gyülekezeti lelkész választásakor a díjlevél elkészítése a presbitérium feladata, mivel ők fogadják el a költségvetést is, de a közgyűlésnek is látnia kell a díjlevelet, hogy igent mondhasson rá.

A választási törvény általános vitáján szó esett a gyülekezeti közgyűlések határozatképességéről. A zsinat szigorítani szeretné az ezzel kapcsolatos előírásokat. Az ülés foglalkozott a legutóbbi választások során elhangzott kritikákkal is, és pontosította a jelöltajánlás és a jelöltlista elfogadásának szabályait.

A zsinat az ez alkalommal meg nem vitatott kérdések tárgyalását június 24–25-én folytatja. A kijelölt pótnapokra maradt az egyházi intézményekről (dr. Ittész András) szóló javaslat, továbbá az előbbiektől több napirendi pont befejezése. A tervek szerint az őszi ülészakon kell elfogadni az e törvényekből álló új törvénykönyvet, s ezzel a zsinat befejezi a 2006. évi általános tisztújításhoz szükséges jogrendszer kidolgozását.

■ MUNTAG ANDRÁS zsinati gazda

Alulról építkeztek

▶ Példaértékűnek tekinthető az a kezdeményezés, melynek nyomán megalakult a csornai evangélikus gyülekezet, hiszen az egyházközséget egy bádógosmester alapította a katolikus többségű településen. 1929-ben tették le a felépítendő templom alapkövét, és 1930. június 9-én Kapi Béla püspök már fel is szentelte az evangélikus istenházát. Ennek 75. évfordulója alkalmából tartottak hálaadó úrvacsorás istentiszteletet június 12-én a csornai gyülekezet tagjai.

Az itt szolgáló premontrei szerzetesrend fennállásának 825. évét ünneplő katolikus kisváros a 20. század elején indult növekedésnek. Az iparosodás következtében a környékbeli falvakból telepedtek ide fiatalok a mesteremberek mellé. Őket fogta össze Payr Gusztáv bádógosmester, a gyülekezet tulajdonképpeni alapítója. Az akkor mindössze negyvenegy lelket számláló közösség munkáját Hérics Lajos farádi esperes segítette. 1926 januárjában hívták össze első közgyűlésüket; már ekkor elhatározták, hogy nekikezdenek a templomépítésnek. Az épület elkészültéig is rend-

szeresen tartottak istentiszteleteket a polgári iskola egyik termében.

A templomszentelés évfordulóján az igehirdetés szolgálatát Ittész János, a Nyugati (Dunántúli) Evangélikus Egyházkerület lelkészi vezetője végezte a vasárnap igéje, 1Mó 32,14.21b–31 alapján. Prédikációjában kiemelte, hogy a templomban lehetőséget kapunk az Istennel való találkozásra. Másutt ez bizonytalan, de itt igéjében és a szentségekben biztosan együtt lehetünk Jézussal. Reménységünk – mondta a püspök –, hogy egyszer majd nem kellene templomok, nem életünk gázlójának ta-

lálkozik velünk az Úr, hanem ő lesz minden mindenkiben.

Az ünnepségre egy kis küldöttség érkezett a szlovéniai Lendváról Skalics Gusztáv lelkész vezetésével. Egy évvel a templom felépítése után, 1931-ben édesapja, Skalics Sándor – a gyülekezet akkori lelkésze – levelet írt Csornára, amelyben elkérte a templom terveit és fotóit. Mindezt azért tette, mert egy hasonló templomot kívántak felépíteni a muravidéki kisvárosban. Tervük hamarosan meg is valósult, így egy láthatatlan lelki szál kötötte össze a két egyházközség tagjait, amelyet a jövőben szeretnének megerősíteni.

Az istentiszteletet követő ünnepi közgyűlésen Tubán József, a gyülekezet lelkésze emlékezett az eltelt háromnegyed évszázadra. Felidézte a gyülekezet megalakulásának és a templom építésének a körülményeit.

▶ Folytatás a 3. oldalon

Isten áldásával...

▶ Rossz szóhasználattal „ünneptelen félévnek” nevezzük a Szentháromság ünnepétől adventig tartó időszakot. Helytelenül, hiszen a vasárnapok ekkor is a teremtő Atya, a megváltó Krisztus és a szabadító Szentlélek ünnepei, és természetesen bőségesen akad más egyházi, gyülekezeti ünnepi alkalom is. Úgy, ahogyan Kondoroson, ahol június 12-én arra emlékeztek, hogy tíz évvel ezelőtt kezdte meg működését a nyugdíjsház.

„Elmondták nekem, hogy a ház lakói és dolgozói minden reggel Isten áldását kéri napjukra” – mondta igehirdetésében Gáncs Péter, a Déli Egyházkerület lelkészi vezetője. „Így van ez jól, hiszen csak úgy működhet, úgy működik a ház is, életünk is, ha megvan ez az áldás. Az Úrral tusakodó Jákób a példa erre, aki tudta, hogy új életét csak Isten áldása alatt kezdheti meg” – fejtette ki a püspök.

Áldást kívántak az ünnepi közgyűlésen elhangzott köszöntések is. Sztojanovics András – aki tíz esztendővel ezelőtt a kondorosi gyülekezet lelkésze volt – elmondta, hogy a „nyugdíjsház” elnevezés a nyitottságot kívánta kifejezni: a háznak és az építő gyülekezet szívének a nyitottságát. Ez a hozzáállás tette lehetővé, hogy az elmúlt évek alatt a ház tovább bővült, épült – hála az építőknek, a segítőknek. A tizedik évfordulót is munkával köszöntötték: beépítették az épület tetőterét. Az építkezések költségeit szinte teljes egészében a gyülekezet fedezte, az országos egyház segítségével. A hat lakóval indult otthonban ma már harminchatan élnek.

A nyugdíjsházban lakók, az ott dolgozók és az ünneplő gyülekezet körében áldotta meg a püspök a reménység szerint még sok évtizedig élő, működő létesítményt.

■ W. A.

FOTO: BARTHELRUZZSA ZSÓTI

É L Ő V Í Z

Lomtalanítás

Lomtalanítás van a lakóhelyünkön. Az akciót abból a felismerésből kiindulva szervezik meg évente, hogy jobb nem megvárni, amíg „spontán szemétdombok” emelkednek mindenfelé. Hisz könnyen belátható, a lakosságnak szüksége van arra, az otthonokban felgyülemlett lomoktól időnként megszabaduljon. Az önkormányzatok rendszerint a természet megújulásának idején – tavasszal, nyár elején – hirdetik meg a lomtalanítást, arról is tájékoztatva a lakosságot, hogy mikor melyik területen lehet kitenni a feleslegessé vált kacatokat.

Példát kellene vennünk erről az éven te visszatérő akcióról, le kellene utánoznunk a rendszert!

Ne csak a lakásunkban, de a szívünkben, a gondolataink között is végezzünk rendszeresen nagytakarítást! Hogy ki, mikor és milyen gyakran végzi, nagyon sok mindentől függ, de az nem vitás, hogy mindenkinek szüksége van rá. S az is biztos, hogy kiváló alkalom erre a tavaszi-kora nyári megújulás ideje. A „hogyan” sem nehéz kitalálni – nem kell különösebben nagy találékonyság hozzá.

Gyülekezetben vagy otthon, szeretettel közösen vagy egyedül, istentiszteleten vagy „belső szobánkba” félrevonulva, de el kell végezni a „lomtalanítást”. Ki kell dobni mindent, ami kártékony, és ami az előző tisztogatás óta felhalmozódott. Gonoszságot és rosszindulatot, acsarkodást és hitelenséget. Közönnyt, kapzsiságot, gyűlölködést, mindent, ami bűnös és rossz bennünk, és ami könnyűnek találhat az Úr mérlegén. Ki az alantas és sekélyes gondolatokkal, kis utálatosságainkkal, de azokkal a silány, ostoba eszmékkel is, amelyek – akár akarunk ellenére, de – ránk zúdulva vontak hatásuk alá bennünket! Mindennek szemére kell kerülnie, ami értéktelen, ami nem méltó az Isten képzetére teremtett emberhez.

Ne legyenek illúzióink: lesznek, akik pont e lelki lomtalanítás idején jönnek gyözködni bennünket arról, hogy ne selejtezzük ki, hanem tartsuk meg rossz szokásainkat, hibáinkat. De igazából nem tőlük kell félnünk! Sokkal nagyobb veszélyt jelent önnön gyengeségünk, az, ha magunkban tartjuk vétkeinket. Ha ezek nem kerülnek kívülre, akkor szívünkben halmozódnak, növekszenek tovább. Jó, ha tudatosítjuk magunkban: van hová vinnünk terhünket – a lélek számára is van „lomtalanításra kijelölt terület”. Ráadásul az életünket elborító „lomokat” – bűneinket – nem csak az esztendő egy bizonyos napján vihetjük irtalmas, megbocsátó mennyei Atyánk elé!

■ GYARMATI GÁBOR

SEMPER REFORMANDA

„Tanítják továbbá, hogy ennek a hitnek jó gyümölcsöket kell teremnie. Az Isten parancsolatába foglalt jó cselekedeteket azért kell megtennünk, mivel ezt Isten kívánja; nem pedig abban bizakodva, hogy ezekkel a cselekedetekkel lehetünk Isten színe előtt érdemessé a megigazulásra. Mert a bűnbocsánatot és megigazulást hittel ragadjuk meg. Ezt Krisztus szava is bizonyítja: Ha mindezeket megcselkedtél, mondjátok: haszontalan szolgálk vagyunk (Lk 17,10).”

► Ágostai hitvallás VI. cikk (Nagy Gyula fordítása)

LAPUNK
A VILÁGHÁLÓN:
WWW.EVELET.HU

SZENTHÁROMSÁG ÜNNEPE UTÁN 4. VASÁRNAP – Ézs 48,12–19

Hallgassunk rá, hiszen adni akar!

Hangzavarban élünk, és hallászavarban szenvedünk. Igényeljük, hogy sokféle információ birtokába jussunk, mert magunk előtt is szégyellnénk, ha az egyoldalúság, korlátosság vádja érne minket. Néha még élvezzük is a hangzavart. De a szűrő, amely az igazit a hamistól, a hasznosat az ártalmastól, az érdekeset az üdvösségéstől elválasztaná, sokszor hiányzik. A hangzavar külső adottság, a hallászavar azonban a mi betegségünk: nem okolhatunk miatta mást.

Isten azonban nem egy a hangoskodók közül. Ő az egyetlen, aki valóban méltó a szólásra, és akire érdemes odafigyelni. Amikor megszólal, meg is szólít. Nem a nagy semmibe beszél, hanem népéhez. Bár mondanivalója mindenkire érvényes, elsőként népétől várja el, hogy hallgasson rá. Akik hallgatnak rá, azok alkotják a mindenkorai népét. Ővé az első szó, és őt illeti az utolsó szó joga is. Ő az egyetlen, akinek szavai és tettei között soha nincs meghasonlás. Ő egy a szavával, és szavát nem lehet elválasztani tőle. Ő az, aki a prófétának megengedi, hogy a teremtés csodáján szemlélje szavának erejét, hatékonyságát. Minden az övé. Az is, amit életünk különböző területein magánosítani szeretnénk. Nem száll vitába velünk arról, hogy elismerjük-e tulajdonjogát. Nem kéri, hogy amink a neve, akik szintén sze-

nek. Nem fenyeget, hogy hatalmi szóval szorítson sarokba minket, mint elszemtelenedett parányokat. Egyszerűen minden az övé. Nem őt rövidítjük meg, hanem mi vesztjük el a belőle való részesedés örömét. Hiszen ő, akié a „minden”, csak adni akar.

Ézsaiás körvonalazni – vagy legalább sejtetni – igyekszik, hogy ez a „minden” mekkora. De ezt a feladatot nem egyedül ő kapta. Többek között *A zsidókhöz írt levél* kellene együtt olvasni mai ígénket. A „minden” ott teljesedik ki. Nem csupán mennyről és földről meg a csillagos égről, láthatóról és láthatatlanról van szó, hanem Jézus Krisztusról, aki által Isten a végső időben szól hozzánk, „*akit örökösévé tett mindennek, aki által a világot teremtette. Ő Isten dicsőségének kisugárzása és lényének képmása, aki hatalmas szavával hordozza a mindenséget, aki miután minket bűneinkből megtisztított, a mennyi Felség jobbjára ült*” (Zsid 1,2–3). A „minden” Jézus Krisztussal teljes.

A hallás javulásának első jele, ha értetni kezdjük, hogy amit Isten adni kíván, az is Krisztussal teljes. A hallászavar a gyanakvás, a bizalmatlanság oldódásával gyógyul. Talán állunk már biztonságos lánccal védett ajtó résén kitekintő szempár gyanakvástól szűk látómezejében, miközben adni, átadni szeretünk volna valamit. Lehet, hogy hosszú listát tesz ki azoknak a neve, akik szintén sze-

reztek ilyen tapasztalatokat. Honnan ered ez a nagy bizalmatlanság, amely még az adni akaróval szemben is megnyilvánul? *A jelenések könyve* valóban szól a gonoszról (1. 13. fejezet), akinek nagyokat szóló száj adatott; aki azért ígér mindent, hogy mindenünkből kiforgasson bennünket. Ám Jézus Krisztus beverte ezt a száját, mert előbb pusztai megkísértésekor, majd pedig a kereszten – ahol önmagát adta áldozatul – feltárta, hogy Isten mire és kinek szánta a „minden”. A hangzavar akkor csitul, a hallászavar akkor gyógyul, amikor Jézus Krisztusban meghalljuk a mindennel bíró, gazdag Isten ajándékozó szavát, és meglátjuk ajándékká vált hatalmát.

Jézus Krisztusban teljessédt be a „jelen vagyok” ígérete is. Annyiszor mondogattuk már a „lélekben veletek vagyunk” formulává silányult ígértét, hogy ezzel Isten azon adott szavát is megszegényítettük, amely jelenlétével bátorít minket. Pedig Isten komolyan veszi, hogy jelen van. Nem valami ködös messziségből „gondol ránk”, hanem jelen van. Az ige egyházának valljuk magunkat. Miért bizonytalánodunk el mégis, amikor Jézus Krisztus Urunk valóságos jelenlétét ígéri testében és vérében bűneink bocsánatára, és felkínálja, hogy – az Ajándékozó kezéből elfogadva – öbenne, az Ajándékban izleljük meg a „minden”? Isten mindenütt jelen

A VASÁRNAP IGÉJE

van, de csak akkor nyújthatjuk feléje a kezünket, amikor biztosan az övé nyúl felénk ajándékával. Ezerszer becsaptak már bennünket, ezerszer vártunk hiába arra, hogy valaki majd „jelen lesz”. Isten nem ember, hogy hazudjék. A Feltámadott áldozatul adott testét és vérét kínálja nekünk, hogy hitelt adjunk ígértének: éretünk van jelen.

Jövők is akkor van, ha hallgatunk az utolsó szavát Jézus Krisztusban kimondó Istenre. Ezerféle futurologia biztat vagy remít bennünket. Az egyik megfigyaszta, a másik eléget. Isten azonban életető jövőt ígér. Nem az a kérdés, hogy optimista vagy pesszimista-e a jövőképünk. Az a kérdés, hogy kire hallgatunk. Ha a Krisztusban szóló és cselekvő Istenre, akkor merünk élni, merünk kereszteselni, merünk a láthatatlansága ellenére jelen lévő elé letérdelni, merünk lelkészeket szentelni, merünk elkopni másokért, és merünk meghalni, hiszen halljuk, mit ígért.

■ FEHÉR KÁROLY

Imádkozunk! „Irgalmas Jézusunk, járj velünk, kérünk! / Áldj, vezess, oltalmaz, győzelmet adj! / Támad az ellenség, nélkülöd végünk, / Ám a te hű kezéd el sose hagy. / Így szívünk se fél, / Távól fénylik a cél, / S ránk örök országod hajnala kél.” (ÉÉ 449,4)

Oratio œcumenica

Urunk, Istenünk! Könyörülj ezen a világon, mert nem tudja, mit cselekszik, csak rohan, és nem tudja, hová! Urunk, ha mégis megállítasz minket, add, hogy észrevegyük! Ha szólsz, adj hozzá halló füleket! Ha a világot nézzük, add, hogy meglássuk benne szereteted ezernyi apró jelét!

Urunk, nyisd meg egyházad szívét, hogy befogadja Lelkedet! Adj ébredést népednek, hogy hirdesse jó híredet. Add, hogy ne szégyent hozunk fenséges nevedre, hanem magasztalást. Szabadítsd meg egyházadat a képmutatás és farizeizmus lankájától. Add, hogy mi, akiknek áldást kell továbbadnunk, akikre ajándékaidat bíztad, ne a saját kívánságainkat hajszoljuk.

Urunk, kezdedbe helyezzük életünket. Újítsd meg hitünket! Eléd visszük szereteteinket: hitvestársunkat, gyermekeinket, unokáinkat. Segíts hozzá vezetni őket! Miközben rólad beszélünk, előbb hadd halljuk

meg mi magunk a szavadat. Mielőtt cselekednénk, figyeljük akarodat. Te, aki örömkökre hívtál minket, segíts megértenünk, miért örömhír az evangélium. Hadd legyünk sóvá és világossággá a keresők számára, hogy ránk tekintve téged láthassanak!

Légy az árvákkal és a kitaszítottakkal, akik értelmetlennek látják az életüket. Tégy csodát az ő életükben is, hogy belül meghallják azt a hangot, amely keresi őket. Urunk, maradj a betegágyon szenvedőkkel. Segíts, hogy politikusaink és vezetőink megértsék: a hatalom mások szolgálatának az eszköze, nekünk pedig adj imádságos szívet, hogy tudjunk így tekinteni rájuk, és könyörögni értük, hogy azzá lehessenek, aminek te látni szeretnéd őket.

Köszönjük, Urunk, az életet, mely csodálatos ajándékod. Olyan jó, hogy nemcsak megteremtetted ezt a világot, hanem szeretetkapcsolatra léptél vele a teremtésben. Köszönjük, hogy megszületett Fiadat adtad érte, aki

eljött, hogy megkeressen minket, elveszetteket. Köszönjük, hogy a Golgota keresztségig tart szereteted. Köszönjük a hozzánk legközelebb állókat, szereteteinket, akik benned egyben testvéreink is. Köszönjük a gyülekezetet, azt a lelki családot, mellyel megajándékoztál minket.

Köszönjük, hogy összetehetjük kezünket, meghajthatjuk térdünket, és Atyánknak szólíthatunk Fiad, Jézus Krisztus által! Köszönjük Szentlelked jelenlétét; köszönjük, hogy nem hagyta magunkra, és ma is cselekszel az életünkben. Magasztalunk, Urunk, minden hatalmas tettetédért és meg nem érdemelhető jószágodért, szeretetedért. Legyen mindezért dicséret és magasztalás, fogadd el szívünk hálaáldozatát! Tiéd a dicsőség és az imádás, felemeljük szívünket, és dicsérjük szent neved. Szent, szent, szent a Seregek Ura, Istene. Dicsőség neked, Istenünk! Ámen.

ISTENTISZTELET ÉS ... 6.

Istentisztelet és diakónia

A keresztyén gyülekezetek életéhez ősidők óta hozzátartozik a szeretetszolgálat gyakorlása. A gyülekezetek gondoskodnak a szegényekről, az árvákról, az özvegyekről és a betegekéről. Ha az időben visszaugrunk az első századok keresztyéniségéhez, akkor joggal mondhatjuk, hogy a krisztusi hit és az abból fakadó élet forradalmi változást hozott az ókor etikai és szociális szokásainak tekintetében. A keresztyénység a későbbi századokban sem hanyagolta el a felebaráti szereteten alapuló diakóniai munkát, noha a középkorban inkább a hatalmi és expanziós törekvések álltak előtérben. Csendben végezték szolgálatukat a kolostorok betegápoló és gyámolító szerzetesei, a lovagrendek építették kórházait Európában, a főútvonalak mentén, az egyszerű keresztyén emberek pedig családjukban és környezetükben gyakorolták a hitből fakadó irgalmasságot.

A keresztyén élet szíve-közepe mindig az istentisztelet volt. Akár a katakombák mélyén, fátylafényben, egy-egy mártír sírjánál gyűltek össze a hívek, akár ragyogó katedrálisokban tartott, pompázatos istentiszteleten dicsérték Istent, az istentisztelet a megszentelődés és a szolgálatra indítás lehetőségét hozta magában.

Az istentisztelet kiemeli az embert az

idő és a tér szorításából – hiszen az örökkévalóság fénye ragyogja be –, de ezzel együtt a helyére állítja, sőt szolgálatra is indítja. A rendszeres imádság és a liturgia az ünneplést rendezett időkeretbe helyezi az egyházi esztendőben. A Szentháromság Istennel való találkozásakor – amelyet ugyanúgy átélhetünk egy-egy lélekemelő liturgikus élmény során, mint egy szívet perzselő igehirdetés halatán – megadatik, hogy megtaláljuk a helyünket a gyülekezetben, és a diakónia területei is megnyílnak előttünk. Mindig nagy öröm, ha valaki az istentiszteletre járó hittestvérek közül spontán jelentkeznek, és felajánlja segítségét a szerteágazó diakóniai szolgálathoz. Egy-egy igehirdetésben elhangzott gondolat vagy kérdésfelvetés ugyanúgy ösztönözön hathat, mint a liturgiából sugárzó evangéliumi üzenet: Isten előtt mindannyian koldusok vagyunk, és az ő ajándékaira szorulunk. Isten pedig Jézus Krisztusban ajándékozott meg minket, aki azért jött, hogy önmagát adja értünk. Az úrvacsora veletek ér a Krisztus lép közösségre velünk, és indít minket útra, hogy a misszió és a diakónia területén szolgáljunk.

A fentiek alapján bátran elmondhatjuk, hogy diakóniai szolgálatunk és istentiszteleti életünk nem választható el egymástól. Magyarországon a diakónia

és a teológia kapcsolatát sajnálatos módon még mindig leterheli a „Káldy-korszakban” erőltetett „diakóniai teológia”. Ideje lenne e korszak tudományos-kritikai feldolgozása mellett – kissé kitekintve a lutheránus világba – új teológiai megközelítéseket is megfogalmazni. A magyar evangélikus intézményi diakóniai szolgálatnak (amelyet egyre gyarapodó és a feladatkörök szempontjából is gazdagodó egyházi struktúrában végzünk) nagy kincse a gyülekezethez való kötöttség. A hazai diakóniában dolgozók tudják jól: ez azt jelenti, hogy intézményeink szinte mindegyike – de a régebben alapítottak mindenképpen – szorosán kötődik a helyi gyülekezetekhez.

A diakónia hat az istentiszteletre, és az istentiszteleti élet is hat a szolgálatra, illetve a szolgálókra. Ezt a közös kincset mára némileg veszélyeztetni az államtól való nagyfokú függés, de bizonyos, egyházon belülről induló törekvések is hathatnak negatív irányba. Sokan nosztalgiaival tekintenek vissza azokra az áldott időkre, amikor a szeretetszolgálatban jórészt diakonisszák dolgoztak. Ma nem diakonisszák, hanem alkalmazottak látják el idős vagy fogyatékkal élő testvéreinket. Kevés pénzért, magánéleti gondokkal küszködve végzik nehéz munkájukat. Ha jól képzettek is, az egyházi jeletet nem mindig értik. Hol foglalkoz-

LITURGIKUS SAROK

zunk velük? Hol kapjanak keresztyén alapokon álló mentális és szakmai képzést? Egyházunk adós a válaszokkal. Pedig milyen jó volna olyan diakónusokat képezni, akik vezető szerephez juthatnának intézményeinkben! Olyan elhivatott embereket, akik a helyi gyülekezet és az adott intézmény között hiteles kapcsolatot szolgálnának, és a gyülekezet liturgikus életében is szerepet kapnának. Milyen jó volna intenzívebben megismertetni az egyházi szociális munkát a lelkészekkel is – már teológiai tanulmányaik során vagy később, posztgraduális formában! Finn testvéreinktől ezen a területen is sokat tanulhatnánk.

Ha átéljük a liturgiát, akkor gyógyít. A liturgikus közösség – amely lehet egyben diakóniai közösség is – segíthet minket abban, hogy megtaláljuk saját helyünket az életben és az egyházon belül is. Az sem véletlen, hogy a tradicionális diakóniai munkát végző közösségek egyfajta szoros és hagyományos istentiszteleti közösségi háttér mellett végzik szolgálatukat. Olyan jó lenne, ha a diakóniai szolgálat és az istentiszteleti élet egyre több ponton kapcsolódna egymáshoz! Biztos vagyok benne, hogy az egyházunkban induló liturgikus megújulási mozgalom ezt a folyamatot erősíteni és gazdagítani tudná.

■ GREGERSEN LABOSSA GYÖRGY

Alulról építkeztek

◀ Folytatás az 1. oldalról

Tubán József kérte, hogy vegyék tétel- sen jegyzőkönyvbe a vadossaiak és a farádiak iránti hálájukat, akik felkarolták a csornaiai egykori kezdeményezését, valamint örökítsék meg azon elődök nevéit, akik bármilyen módon szolgálták a gyülekezetben. Ezenkívül indítványozta, hogy a lendvai gyülekezettel való lelki közösség ápolásának igényét is foglalják írásba, valamint rögzítsék, hogy június második vasárnapja minden esztendőben legyen templomszentelési emlék- ünnep.

Tubán József külön hangsúlyozta, hogy ez a közösség missziói gyülekezet- ként indult, és ma sem élhet másként. A közgyűlés után a lelkész megnyitott egy kiállítást (képünkön), amely az egyház- község tárgyi emlékeit mutatja be.

Ma Csornán 470, Kapuváron, a város fiókgyülekezetében pedig 170 evangéli- kus él. A városban példaértékű az öku- menikus nyitottság is. Ezt bizonyítja,

hogy az ünnepi istentisztelet záróimá- dásában a premontrei rendet képviselő Horváth Lóránt Ödön apát, valamint Mé- száros Sándor református lelkész is szol-

gálatot vállalt. Református templom nincsen a városban, ám az evangéliku- sok szinte a kezdetektől befogadták a re- formáció testvéregyházának tagjait, akik mind a mai napig itt tartják alkalmaikat.

Végezetül Tubán József közelgő szüle- tésnapja alkalmából külön is köszöntötte Ittész János püspököt, aki e városban született, és akit a csornai templomban kereszteltek meg.

Az egyházkerület vezetője elmondta, hogy néhány gyülekezetünket meg- menthetné az olyan egyháztagok szolgálata, mint akik egykor Csornán éltek. Ma már szabad a vallást gyakorolni, miköz- ben a templomban is fogyasztókká vál- tunk – fejtette ki a püspök. „Vajon a kül- ső ellenség vagy a belső tétlenség rom- bolja-e jobban közösségeinket?” – tette föl a kérdést Ittész János.

Mindenesetre öröm volt találkozni egy olyan gyülekezettel, amely nem fo- gyott, hanem létszámában gyarapodott az elmúlt évtizedekben.

■ MENYES GYULA

Isten Lelke munkálkodik

Új evangélikus egyházközség született

▶ Amikor egy gyermek világra jön, hosszú ideig szülei segítségére szorul. Aztán egyszer csak talpra áll, és elindul, hogy egyedül fedezze fel a vilá- got. Így volt ezzel egy „lelki gyermek”, a csillaghegy-békásmegyeri egy- házközség leányegyháza, Piliscsaba is. A helyi evangélikus közösség ve- zetői és tagjai nemrég az önállósodás mellett döntöttek. A presbitériumot és a megválasztott tisztségviselőket június 10-én iktatta be hivatalukba Bence Imre esperes.

Bence Imre esperes beiktatja a gyülekezet tisztségviselőit

A fővárosához közeli településen kilen- cen fő döntött úgy, hogy önálló evangé- likus gyülekezetet hoz létre. A közösség presbitériumának és tisztségviselőinek iktatása után Mocsáry Dezső felügyelő a döntést elsődlegesen a széles szolgálati területtel indokolta.

A szoros értelemben vett gyülekezeti lelkészi munka mellett igény van az itt élő mozgássérültek lelkigondozására, az egyetemisták pásztorolására, továbbá konferenciák szervezésére is. Ezenkívül az egyházközség gyarapodó gyermeklétszáma és az ide költöző evangélikusok elérése igényel időt és energiát. – Távirati stílusban talán így lehetne a legtömege- ben összefoglalni a közelmúlt evangélikus vonatkozású piliscsabai történéseit.

Az evangélikusság csabai régmúltja egyébiránt nyolcvanegy esztendővel tesz ki. Pauer Irma főnök asszony ugyanis 1924. október 1-jén alapította meg itt a Felső Evangélikus Diakonissza Egyesü- letet. Ennek működése és szolgálata vonzotta a környező települések evangélikusságát is. Több terlet vásároltak, és kialakult a mai terület, amely alapvetően két részből áll: a mai Béthel Misszió- i Otthonból és a Siló Társas Lakóotthon és Önálló Élet Központból.

Ez volt tehát a múlt. A jelenről Thurnay Béla ad bővebb felvilágosítást, aki június 10-től kezdve gyülekezeti munkatárs- ként folytatja eddigi szolgálatát. A korábbi évekhez hasonlóan a továbbiakban is ő végzi a lelkes munkát mindad- dig, amíg a megválasztandó lelkipásztor

át nem veszi. Mint megtudhattuk tőle, egyházszerkezeti szempontból a piliscsabai gyülekezet először az óbudai egy- házközséghez tartozott, később a csil- laghegy-békásmegyeri gyülekezet szór-

ványa volt, majd 2003. január 1-jétől an- nak leányegyházává vált. Ez év május 10. óta pedig önálló. Thurnay Béla még hoz- záette, hogy a 2001-es népszámlálási adatok szerint a településen százötven evangélikus él. A gyülekezetnek ma kilen- cen tagja van, közülük több mint negyven gyermek. Ennek oka, hogy egy- re több, főként kisgyermekes család vá- lasztja lakóhelyéül ezt a fővárosához kö- zeli települést.

„Én is »kiköltöző« vagyok” – kapcsol-ódik be a beszélgetésbe Szigeti Zita hit- oktató. „Korábban a kelenföldi gyüleke- zet tagja voltam – folytatja –, ezért ter- mészetes volt számomra, hogy új lakó- helyemen is bekapcsolódjak a gyüleke- zeti munkába. Az istentiszteletek alatt zajlik a gyermek-bibliaóra. Ezenkívül, ha van konfirmandus korú diák, magá- tól értődően tartunk konfirmációi okta- tást is. 2001 óta évente szervezünk gyü- lekezeti táborokat és kirándulásokat a gyerekeknek, ezeket nagyon szeretik. A gyermekmunkát 2000 és 2004 ősze között végeztem. Mikor édesanya let- tem, a stafétabotot Nagy Zsuzsának és Csizmazia Sándornak adtam át. A teendők elvégzésében nagy segítségünkre van Thurnay Béláné, Vilma néni is.”

Mintegy zárszóként még hozzáfűzi: „Munka akad bőven, több is, mint amit egykori anyaggyülekezetünk – kijárással – támogatni tudott volna. Bízunk benne, hogy a kiírt pályázat nyomán hamarosan lesz lelkésziünk, aki összefogja, tanít- ja a közösséget.”

■ GAZDAG ZSUZSANNA

„Az egyháznak tehát egész Júdeában, Galileában és Samáriában békessége volt: eközben épült, az Úr félelmében járt, és a Szentlélek segítségével számban is gyarapodott.” Az Apos- tolok cselekedeteinek e szakasza (9,31) alapján tartotta igehirdetését az iktatást vég- ző lelkész, Bence Imre. Prédikációjában egyebek mellett azt hangsúlyozta, hogy „az egyháznak ott van békessége, ahol Krisztust hirdetik, és az Úr félelmében járnak. Ha ez megtörténik, átélhetik a növekedés ajándékát, amely nem egyszer- rűen emberi munkával, hanem a Szentlélek segítségével történik.” A piliscsabai evangélikus közösség növekedésének „emberi oldaláról” pedig az ünnepi isten- tiszteletet követően lapunknak a következőket mondotta:

– Mielőtt esperes lettem volna, az egyházmege missziói lelkésze voltam. Örültem ennek a megbízatásnak, mert a misszió mindig is fontos volt a szá- momra. Az elmúlt tizenöt esztendőben nagy összegeket áldoztunk intézmények alapítására, különféle épületekre. Eljött az az idő, hogy anyagi forrásainkkal ezentúl a gyülekezetek szellemi, lelki gyarapodását támogassuk. Ennek gyakorla- ti megvalósulása történik most Piliscsabán.

A gyülekezet – amint Borszék Tünde gondnoknak az istentiszteleten elhangzott beszámolójából kiderült – ez év december 31-ig 1 millió 354 ezer forintos bevétel- lel számol. Ennek jelentős részét – kilencszázezer forintot – a Budai Egyházme- ge biztosítja a lelkészartás költségeire a 2005. évi missziói keretből. A fennmar- adó összeg a piliscsabaiak egyházfenntartói járulékból és perselypénzből származik.

A gyülekezet élő, aktív közösségének további növekedéséhez lelkipásztorra van szükség. A pénz azonban egyelőre csak egy félállás finanszírozására elegendő. A hí- ványlevelet – az ünnepi istentiszteletet megelőző közgyűlésen – már el is fogadták.

Az egyházmegei missziói alap még öt évig tudja támogatni a gyülekezetet. Ennyi idő adatik a jövővel lelkipásztorra, hogy összefogja, megerősítse a most létrejött új evangélikus közösséget. A lelkes munka „fokmérőjének” bizo- nyulhat közvetve az is, hogy a gyülekezet képes lesz-e öt év elteltével teljes áll- lásban foglalkoztatni leendő pásztorát.

Elnökválasztás után

Akár büszkék is lehetnénk arra, hogy nálunk milyen fejlett már a demokrácia: ellenzéki politikusból, pontosabban az ellenzék által támogatott személyiség- ből is lehet köztársasági elnök. Az is a demokratikus látszatot erősíti, hogy mindössze három szavazat különbség döntött arról, ki lesz a harmadik Magyar Köztársaság harmadik elnöke.

Az első köztársaság az öszirózsás for- radalmat követően Károlyi Mihály elnök- letével alakult meg 1918-ban, a világhá- ború végén. A másodikat 1946. február 1-jén kiáltották ki, Tildy Zoltán elnökleté- vel. A harmadik – reméljük, hosszú tá- von is tartós – köztársaság kikiáltása a rendszerváltás fontos eseménye volt 1989. október 23-án. Első választott el- nöke, Göncz Árpád két ciklusra is bizal- mat kapott (1990–2000), öt Mádl Ferenc követte (2000–2005). Mindketten súlyt adtak az úgymond „gyenge” elnöki in- tézménynek. (A „gyengeség” azt jelenti, hogy az alkotmány szerint a nemzet egységét kifejező elnöki intézmény se- rény hatalommal rendelkezik, inkább a reprezentáció, a képviselő a feladata.)

Talán ezért is engedték meg maguk- nak a pártok – a politikai paletta mindkét oldalán –, hogy nemigen törődve a tiszt- ség erkölcsi tartalmával, az első számú köz- jogi méltóság státusszal, bizony az elnök- választás két napját politikai zsbivásárra degradálják. Mint mindig, a nagyobb fe- lelősség ezúttal is a kormányoldalt terhe- li. Egyszerűen azért, mert nagyobb a mozgáster, ő képes a folyamat vezény- lésére. A kormánypártok „elfelejtették” a koalíciós megállapodásban rögzíteni a köztársasági elnök választásakor tanúsít- andó magatartást. Már ez is a tiszttség egyfajta lebecsülése volt, miután nálunk az Országgyűlés választja az elnököt, és ennek időpontja is tudható volt. Mind- ezért elsősorban a nagyobbik kormány- pártot terheli a felelősség. A csaknem patthelyzetet és egyben a konfliktust vi- szont a kisebbik kormánypárt idézte elő, amely ezt az ügyet vélte alkalmasnak ar- ra, hogy önálló voltát bizonyítsa. A jövő évi parlamenti választásokon derül majd csak ki, bevált-e az elképzelésük, vagy kontraproduktív volt. Persze ez alapjá- ban valamennyi politikai erőre igaz.

Az ellenzék, főként a nagyobbik párt hosszú ideig nem hitte el, hogy a másik oldal önsorsrontó álláspontja őszinte. Majd azt a logikus nézetet képviselte, hogy ha a kormányoldal nem tud egy- ségre jutni, és így az ellenzék is szóhoz juthat, maradjon Mádl Ferenc az elnök még egy ciklusra. Ő viszont ezt a meg- tisztelő ajánlatot visszautasította. Ez- után került a képhe Solyom László, az Al- kotmánybíróság egykori elnöke.

Ami pozitívum: csak a valamelyik ol- dalon leginkább elfogultak állíthatják, hogy Szili Katalin, az Országgyűlés elnö- ke, illetve Solyom László jogászpro- fesszor ne lett volna egyaránt alkalmas jelölt a tisztségre. Nem is a jelöltekkel, nem is az eredménnyel van baj, hanem a folyamattal, az egymásról kölcsönösen rosszat feltételező képviselők- kel, a titkos szavazást ellenőrizni kívánó vezető pártpolitikusokkal. Ezt csak Só- lyom László fellépése akadályozta meg.

Előre tudható volt, hogy ha a kisebbik koalíciós párt valóban távol marad a vok- solástól, mert egyik jelöltre sem kíván szavazni, akkor néhány szavazat dönt majd, és ha mindenki a várható módon voksol, akkor az ellenzék jelöltje győz. Végül így is történt – de a három választá- si forduló eseményei nem kapnak helyet a magyar politikatörténet fényes lapjain; bizony a cél nem szentesíti az eszközt.

Szomorú dolog ez. A nemzet egysé- get kifejező közjogi méltóság megvá- lasztása minden eddiginél élesebben megmutatta a nemzet megosztottságát. Ez szinte kísérlet. Hasonló a helyzet a társadalomban. Mégis, az események megerősítették, hogy jobb lenne – sokan vélik így –, ha ötvenként közvetlenül a nép választaná a köztársasági elnököt. Emlékeztetünk, hogy annak idején éppen a kisebbik koalíciós párt által kezdemé- nyezett népszavazás révén ért el, hogy a Parlament válassza meg az elnököt. Ez is súlyosbítja a távolmaradást.

Valamennyi pártra vonatkozóan meg- fogalmazhatjuk: nem jól értelmezték a

feladatukat; befolyásolta őket a mai heki- tikus légkör. Az alkotmány nem a parla- menti pártokra, hanem a képviselőkre bízta a köztársasági elnök megválasztá- sát. A pártok megfosztották ettől a jo- guktól a képviselőket – pedig milyen fel- emelő lett volna, ha szabaddá teszik a döntést! Úgy vélem, hasonló lett volna az eredmény – talán a szavazati arány is –, de valóban kifejezésre jutott volna az egység és a sokszínűség is, a megosz- tottság helyett.

A nehezen megemészthető esemé- nyek közé tartozik, hogy a siker ellenére az ellenzéki pártok között nagyon meg- romlott a viszony. Az ellentmondásos folyamatnak ez az egyik legrosszabb mozzanata. Erre valóban nehéz magya- rázatot találni. Ebből derül ki leginkább, hogy messze vagyunk a rendszerválto- záskor példának tekintett és választott német politikai kultúrától. Magyaror- szágon még nem fejlődött ki sem a ke- reszténydemokrata CDU-nak, sem a szociáldemokrata SPD-nek valóban meg- felelő párt. Ebből is következik, hogy ná- lunk a hatalom még fontosabb, mint a szolgálat. Pedig a hatalom teljesítmény nélkül mit sem ér. A teljesítmény pedig önmagában is tiszteletré méltó, ellenzé- ki pozícióban is. Éppen az lenne a kíván- atos, hogy az alapvető nemzeti sors- kérdésekben konszenzus legyen a pár- tok, a politikai erők között. Solyom László a nemzet egységét mellett a politi- kai sokszínűség igényét is megfogal- mazta. Jó lenne, ha ez megvalósulna.

Amennyire negatív megítélést kapott a választás, annyira pozitívan kell érté- kelnünk, hogy minden politikai erő üd- vözölte és támogatásáról biztosította Solyom Lászlót. Belátták: fontos, hogy legalább a választás után ismerjék be té- vedésüket – hiszen a korábbi negatív je- lenségek azzal is összefüggtek, hogy a pártok számára nem volt igazán fontos kérdés az elsősorban morális és nem ha- talmi súllyal bíró pozíció. Mert a köztár- sasági elnöki intézmény igen fontos, így érzik ezt a polgárok; a korábbi elnökök nem a feltétlenül álltak magukat a politikai népszerűségi listák élén. Bizonyára így lesz ez – joggal várjuk – Solyom László esetében is. A morál a társadalmi kohé- zió, a kulturált együttélés lényege. Ha a választás a demokrácia csapdáira irányít- totta a figyelmet, az eredmény a demok- rácia szépségét jelzi.

A royalisták nálunk kisszámú tábora azért bizonyára rámutat majd a király- ság előnyeire. Nagy-Britannia, Svédor- szágból vagy Spanyolország polgárai élvezik a nemzet egységét, történelmüket kife- jező királyási elnökeiket. Sőt: Spanyolor- szágból kiderült, hogy János Károly poli- tikai konfliktusok megoldásában is ha- tékonyan részt tud venni. Nem a rend- szereken: elsősorban az embereknek múlnak a dolgok. Nálunk voltak, akik eddigi politikai teljesítménye alapján Habsburg Ottót is el tudták volna képzel- ni köztársasági elnöki szerepben. Jó lenne, ha általánossá válna, hogy a teljesít- mény és nem elsősorban a párthoz tar- tozás minősít.

Solyom Lászlót elnökjelöltként elő- ször egy civil szervezet – a Védegylet – ajánlotta a pártok figyelmébe. Szép lenne, ha a civil szféra erősödne, és nemcsak pártpolitika, hanem igazi közélet is lenne hazánkban; ha szóhoz jutna az alkotó értelmiség, és szóhoz jutnának a politi- kai-közéleti értelemben a civil szférához tartozó egyházak is, ha a nemzet ügyei- ben – a pártpolitikától való kellő távol- ságtartással – hallatnák a hangjukat. A jövőben még nagyobb hangsúlyt kap a civil szféra, az egyházak felelőssége.

Üdvözöljük, köszöntjük az új köztár- sasági elnököt. Személye arra is garan- cia, hogy az egyházak élete is az alkot- mányos keretek között folyhat a holnap társadalomban is, teljes szabadsággal, illetve az állam és az egyház következe- tes szétválasztásának a szellemében.

Meg kell indulnunk egy fejlettebb politikai kultúra kialakításának az út- ján. Ebben is segíthet a pártkötöttsé- gektől független köztársasági elnök. Tartalmat, befogadó tartalmat kell, hogy kapjon a nemzet egységének és a sokszínűségnek az igénye.

■ FRENKL RÓBERT

Evangelikusok! Küldetésünk van!

Európai egyházvezetők konferenciája – Reykholt

► **A Lutheránus Világszövetség hosszú útra hívta az európai evangélikus egyházak vezetőit: nem a megszokott helyszínek egyikén, hanem a távoli Izlandon, annak is egy pár házból álló településén, a térképen alig található Reykholtban rendezte meg az elmúlt hét folyamán azt a konzultációját, amelynek feladata részben az LVSZ legutóbbi nagygyűlésén fókuszba állított téma („Gyógyulást a világnak”) továbbgondolása, részben pedig az európai evangélikusság jövőképeinek a formálása volt. Huszonhárom országból mintegy száz püspök, illetőleg egyházi vezető ismerkedhetett meg eközben a szigetország evangélikusságával, és éreztehetette a vendéglátókkal, hogy ők is alkotó tagjai a lutheranizmus nagy családjának.**

A konferencia bevezető előadásában Ismael Noko főtitkár végigtekintett az LVSZ eddigi nagygyűlésein, rámutatva arra, hogy egy-egy téma, egy-egy személyi döntés vagy éppen találkozó miként jelentett gyógyító impulzust az adott helyen, az adott egyházi, politikai, geopolitikai közegben. Jó volt hallani egyházunk és az LVSZ kapcsolatának pozitív múltbeli kölcsönhatásáról, és remélni, hogy ezt a kapcsolatot a mai, megváltozott közegben ismét szorosabbra tudjuk fűzni.

A konzultáción újra meg újra előke-
rült az ökumenikus összefüggések kér-

dése. Elhangzott, hogy jobban kellene figyelniünk más egyházak vonzerejének titkára. Hogy mi is úgy jelenhessünk meg egymás és a világ előtt, mint akik léte-
tükkel, tevékenységünkkel az evangélium eszközei, azaz Isten szeretetének a gyógyító közvetítői. Nem kérdés, hogy a világ gyógyításra szorul, és gyógyulásra vár. De vajon az európai egyházak képviselik-e a gyógyítót? Tudunk-e reményt sugározni az embereknek, a közösségeknek?

Minden ember szíve joga eldönteni, hogy mennyire akar közel kerülni az evangélium hordozójához, az egyház-

hoz, amelynek immár fogyasztói társadalmakban (a kínálatok világában) kell missziói lelkülettel előlépnie „portékájával”. Mindeközben egy pillanatra sem feledhetjük, hogy nem mi magunk vagyunk a missziót végzők, csupán minket ért az a felülről való kegyelem, hogy részt vehetünk Isten missziójában. Az egyháznak nem lehetősége, hanem „életformája” a misszió, hiszen Ura bízta meg ezzel.

A misszió ugyanakkor mindig partneri-testvéri szolgálatot jelent. Nem csupán az evangélium hirdetése a feladatunk, hanem – ezzel együtt – a szeretet

konkrét gyakorlása a rászoruló, az el-
esettek, a testi-lelki terheket hordozók között. Megszólítani, segíteni, Urunkhoz vezetni a helyét nem találó, az élménytársadalomban Isten nélkül bolyongó embert. Mindenekelőtt tehát az egyháznak, illetőleg vezetőinek kell felébredniük – ráébredniük a missziói mandátum új kihívásaira! (A konferencia kapcsán egyházunk elnök-püspöke erről a felelősségről és különösen is az egyházi vezetők szerepéről osztja meg gondolatait olvasóinkkal a *punk jövő heti számában*. – A szerk.)

Európában naponként hatezer fővel csökken a keresztények száma. Ebben a döbbenetes (ördögi) folyamatban kaptuk a mandátumokat, s végezhetjük küldetésünket Isten missziójában. Az egyház Ura számon kéri tőlünk, hogy sopánkodás helyett hívő reménységgel legyünk készek megújulni s megújultan továbbadni az evangéliumot, az Istenhez tartozás nagyszerű élményének életmentő jó hírét!

Az izlandi „csoda” – a mélyről feltörő geizír. Láthattuk, amint a csendes, kicsiny tó mélységéből nagy robajjal feltör, és hirtelen akár hatvan méteres magasságig az ég felé lövell a forrásközeli meleg víz. Hittel és imádságos szívvel várjuk, hogy bennünket is a magasba emeljen Isten forró szeretete. Ahogyan az izlandi geizírekkel, éppúgy Európa kihűlni látszó „keresztény állóvizével” (akár hazánk egyházaival is) megtörténhet ez a csoda. Reykholtban öt napon át ezért imádkoztak, gondolkodtak, terveztek az evangélikus egyházi vezetők.

HK

A konferencia helyszíne Reykholtban

Jézus-menet Brazíliában

A braziliai São Paulóban több mint kétmillió hívő részvételével tartottak Jézusmenetet a közelmúltban. A szervezők célja az volt, hogy ráirányítsák a kontinensnyi ország lakóinak figyelmét a Megváltóra.

A felvonulás közben tartott istentiszteletek harmincegy keresztény művész segítette énekkel, zenével. Az eseményt a brazil tévéállomások, rádiócsatornák, műholdas és kábeltévék is közvetítették. A menetet a protestáns *Fundacao Renacer* (Újjászületés Alapítvány) szervezte.

A világjáró rendőrpárancsnokát is meglepte a hatalmas tömeg, amely rendben és szervezeten vonult végig a kijelölt útvonalon.

Az első Jézus-menetre 1993-ban került sor. Ez alkalommal is boldogan és felszabadultan énekeltek a menet résztvevői: „Nós declaramos, Jesus, tu és Senhor, és Senhor de São Paulo e do Brasil” – „Megvalljuk, ó Jézus, te vagy az Úr, te vagy az Úr São Paulo és Brazília felett.”

Christian Today

Sikerről – másként

► **„A mai ember Isten helyébe akar lépni, s nem a nyomába” – többek között ez a mondat is elhangzott Jókai Anna szájából, akit a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsának Nőbizottsága hívott meg előadóként nőkonferenciájára. A MEÖT székházában június 11-én megrendezett alkalmon nemcsak fővárosiak voltak kíváncsiak az írónőre, hanem vidékről is többen érkeztek: Békéscsabáról, Egerből vagy éppen Kaposvárról indultak útnak kora hajnalban, hogy hallhassák Jókai Anna eligazító szavait.**

Sebeinkre gyógyírként hatott mindaz, amit az írónő elmondott *Mit kezdünk az életünkkel? Mi a siker?* című előadásában. „De milyen sebeink is lehetnének?” – ötlelik fel a kérdés az olvasóban, és Jókai Anna is az erre adandó válasszal indította beszédét. „Felborult értékrendű világban élünk; a mai közgondolkodás félreérti a sikert. Hamis, látszateredmények előtt

ról, hogy az igazi siker tulajdonképpen önmagunk legyőzésében és a másoknak való szolgálatban rejlik.”

Természetesen nem tagadta az írónő, hogy egyénenként különböző adottságaink vannak. Némelyeknek megadatik a nagy ismertség, a hírnév. Ezt a sikert azonban nem szabad felsőbbrendű gőggel fogadni, hanem azzal a felelősséggel kell élni vele, hogy akinek több van, annak több a kötelessége is mások iránt.

Jókai Anna is ezzel az alázattal szemléli saját eredményeit. Igazi sikerként nem írja pályafutását könyvelni el, hanem életének azon pillanatait, amikor a saját akaratát mások érdekének tudta alávetni. Ez a konzervatívnak bélyegzett gondolkodásmód, amelyet az írónő is képvisel, nem népszerű ma. „De egy perc se feledjük el – bátorított Anna –, hogy mi azt akarjuk konzerválni, vagyis megőrizni, ami örök igazság, ami múlhatatlan érték! Mert az élet több a fizikai létnél. Teremtettségünknek célja, értelme van. És ha csak egy pár lépést is tudunk tenni Krisztus nyomában az önfeláldozó szeretet útján, már elmondhatjuk életünkéről: elértük a sikert!”

FOTO: BOITTA DÉNES

hajbókol, miközben az igazi értékeket hagyja kárba veszni” – fejtette ki az előadó, majd így folytatta: „Becsületes emberek élete megy tönkre, mert nem tudnak megfelelni a felszínesek elvárásainak. »Csinált embereket« szótárol a környezet; külső csillogást, hullócsillagokat isent, miközben elfelejtkezik a lényegről. Ar-

Az alkalmat keretező nyitó- és záróáhitat ígértetői pedig – *Péterné Benedek Ágnes* maglódi lelkész és *P. Tóthné Szakács Zita* református zsinati missziói lelkész – Isten ígéje alapján így foglalták össze az írónő szavait: a siker titka az, hogyha Krisztust megnyertük, ha ő él bennünk!

BPM

„Kerékpáros” lelkészakadémia

Nyolc nap az erőszakmentesség jegyében

► **A balatonszárszói Evangélikus Konferencia- és Missziói Otthon adott helyet az elmúlt héten a sorrendben negyedik lelkészakadémiának. A továbbképzésen részt vevő lelkészeknek nemcsak komoly, alapos teológiai munkára volt lehetőségük, hanem lazább, a testvéri közösséget erősítő programokról is gondoskodtak számukra a házigazdák.**

Az egyik szervező, *Németh Zoltán* szerint a korábban megrendezett lelkészakadémiákat is mérlegre téve elmondható, hogy a kurzusokat életre hívók szándéka igazolást nyert. Van létjogosultságuk az ilyen jellegű, többnapos továbbképzéseknek, van érdeklődés és igény a lelkészek körében az egyes teológiai kérdéskörökben való elmélyülésre. Mindegyik alkalomról állítható, hogy sikeres volt. Ez természetesen annak is köszönhető, hogy az eddig felkért előadók mind szakmailag, mind emberileg teljes odaadással vettek részt a munkában – fejtette ki a bánki gyülekezet pásztorja.

A lelkészakadémiák indulásakor többekben ott munkált a félelem, hogy a lelkészek meg tudják-e majd oldani, hogy ilyen hosszú időre kilépjenek a gyülekezeti szolgálatból, és végig részt vegyenek a munkában. *Németh Zoltán* szerint összességében ki lehet jelteni, hogy e téren fegyelmezettek voltak a lelkészek. Az eredeti elképzelés az volt, hogy egy-egy kurzus két hétig tartson (a hétvégéket is beleértve), de végül a realitások szem előtt tartva a nyolcnapos időtartam mellett döntöttek. Igaz, ezzel együtt is előfordult mindegyik kurzuson, hogy valakinek egy-egy kazuális szolgálat miatt haza kellett mennie, de ezek a távollétek a lehető legrövidebbek voltak.

Németh Zoltán úgy vélte, hogy az egyes kurzusokból levonható tanulságok figyelembevételével változhatnak az alapelvek és a külsőségek egyaránt, de minden változtatást a lelkészakadémiák színvonal-emelésének rendelnek alá.

Alapvető szándék marad, hogy ezek a tanfolyamok megerősítést adjanak teológiai, hitbelileg és lelkileg egyaránt, ugyanakkor arra is törekednek a szervezők, hogy új utakat kínáljanak fel a lelkészeknek a jól kitaposottak mellett. Lehet másként is gondolkodni, más eszközök-höz is folyamodni a teológiában és a konkrét lelkészi munkában egyaránt. A jövőben hangsúlyozottan törekednek arra, hogy ilyen „kizökkentő” hatásuk is legyen a kurzusoknak.

A lelkészakadémiák témaválasztásának egyik felelőse a kezdetektől fogva *dr. Varga Gyöngyi* egyetemi adjunktus volt. „Az egyes kurzusok témaköreinek összeállításakor az első szempont az volt, hogy megmutassuk, milyen értékek vannak egyházunkban” – mondta. „Ezért az első körben azokat a teológusainkat, lelkészeinket kértük fel az előadások megtartására, akikről tudtuk, hogy van mondanivalójuk, illetve akik egy bizonyos teológiai témával behatóbban foglalkoztak. A témaválasztásban nagy szerepet játszott az is, hogy az illető előadó miben mélyedt el. Ezenkívül megpróbáltuk felmérni, hogy a lelkészek részéről milyen igények fogalmazódnak meg, milyen témák izgatják őket akár a teológia területén, akár a teológiával határos társtudományokban. Eddig még nem terveztük külső előadók felkérését, de mert egyházunk nem nagy egyház, és a lehetséges előadók köre viszonylag szűk, a későbbiek során gondolkodnunk kell azon, hogy minél szélesebb körből meghívott előadókkal dolgozzunk. Egyébként nekem mindig felüdülés a lelkészakadémia, mert együtt lehetek a lelkész kollégákkal, és minden alkalommal új impulzusokat kapok magam is. Ezeknek az együttléteknak a szíve a közösség. Van egymáshoz szavunk, figyelünk a másikra, hiszen nyolc napot egymás társaságában töltünk, ezáltal barátságok mélyülhetnek el vagy alakulhatnak ki. Ami pedig a témákat illeti, mindig sok újdonságot hallok. Nemcsak a résztvevőknek jelenthet ez ráeszmélést bizonyos dolgokra, hanem azoknak is, akik esetleg úgy gondolják, hogy járatosak az adott kérdéskörben” – fejtette ki érdeklődésemre *dr. Varga Gyöngyi*.

A legutóbbi lelkészakadémia előadója *dr. Csepregi András* tanszékvezető egyetemi tanár volt, aki *Helyettes áldozat vagy félelmet legyőző szeretet?* összefoglaló címmel Jézus halála árán kivívott győzelmének értelméről beszélt a hatalomra, az erőszakra és az aktív erőszakmentes ellenállás lehetőségére vonatkozó reflexiók fényében. A résztvevők megkísérelték *Walter Wink* teológiájának a tükrében újraolvasni és újraértelmezni azokat a legfontosabb bibliai textusokat, amelyek a kereszténység számára évszázadokon keresztül arra szolgáltak, hogy Jézus halálát és győzelmét helyettes áldozatként értelmezzék. *Gustav Aulen* munkája nyomán szó esett a „helyettes áldozat” megváltásértelmezésének klasszikus lutheránus kritikájáról. Terítékre került az is, hogy miként gondolkodott a helyettesítés motívumáról a 20. század két nagy evangélikus teológusa, *Dietrich Bonhoeffer* és *Dorothee Sölle*. Végül szó esett arról, hogy ki az az Isten, aki Jézusnak az erőszakkal szembeálló, halálíg menő ellenállása révén készíti el számunkra az utat, hogy megszabadulhassunk félelmeinktől.

A mélyreható teológiai munka komoly hangulatának oldása végett a szervezők remek pihentető programokról is gondoskodtak. A grillpartik mellett kaposvári színházlátogatás is szerepelt a programban, *Németh Zoltán* vezetésével pedig több alkalommal is embert és biciklit próbáló kerékpártúrúra indultak a lelkészek. Nagyszerű keretet adott a kurzus munkanapjainak a napi nyitó- és záróáhitatok sora.

Az akadémián részt vevő lelkészek érzéseit, hangulatát *Sághy Balázs* ágfalvai evangélikus lelkész így foglalta össze: „Minden tekintetben hasznos, építő, a testvéri közösséget erősítő kurzusként élt meg ezt a mostani lelkészakadémiát. Hasznos volt, hogy a szervezők megtalálták az egyensúlyt a komoly teológiai munka és a lazább szabadidős programok között. Az előbbi eredményeként egy nagyon lényeges teológiai kérdést tudunk alaposan feldolgozni, az utóbbi nélkül viszont túl tömény és fárasztó lett volna ez a nyolc nap.”

KISS MIKLÓS

EGY »JÓL HANGZÓ« HAGYOMÁNY

Bach „csoda-tétele”

► A Deák téri evangélikus templomban június 6. és 12. között rendezték meg a 16. Bach-hetet. Ez évben a koncerteken hazai művészek mellett cseh, lengyel, szlovák és német előadókat is hallhattak a közönség. Bach muzsikája egy héten át csodát tett: a zajos nagyváros közepén, egy csendes kis szigeten nyugalomban, békében egyesített embereket egymással és a Teremtővel.

A koncertsorozatot dr. Kamp Salamon országos egyházzenei igazgató és Jékely Zsolt, a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériumának főosztályvezető-helyettese nyitotta meg. Az utóbbi fontosnak tartotta megemlíteni, hogy a visegrádi országok bekapcsolódásával kibővült az eseménysorozat szponzorálók köre. Dr. Kamp Salamon nyitóbeszéde megdobogtatta a szíveket – talán nemcsak azokat, akik szeretik Bachot, hanem azokat is, akik eddig nem ismerték. „Johann Sebastian Bach zenéje nem zene,

művészete nem művészet. Réges-rég maga mögött hagyta e sápadt zenetörténeti kategóriákat. Hangja a kinyilatkoztatás erejével megszólaló istenbizonyíték. Az egyedül hiteles nyelv. (...) Engedjük hát közel magunkhoz és öleljük szívünkhez a mester hangjait, mert Johann Sebastian Bach művészetének közelében lenni nem zenehallgatás, hanem felkészülés az öröklétre” – fogalmazott az igazgató. A koncertsorozatot végighallgatva a közönség megbizonyosodhatott e megállapítás igazáról: az ember a zenébe feledkezve el-elvesztette az időérzését...

A felkért művészek maguk döntik el, hogy Bach életművéből mit szólaltatnak meg; minden esetben megkapják az előző évek repertoárját, ennek alapján választanak aztán olyan darabokat, amelyeket korábban nem hallott a közönség. Az idén a hét nyitányként Dobozy Borbála csembalóművész és Ábrahám Márta hegedűművész kamarasztóján négy csodálatos szonáta hangzott el. Az első este a maga csendességével áhítatos bevezető volt az egész héthez. Kedden Bán István orgonaművész Peskö

Györgynek szentelte előadását, a szervezőktől kapott virágsokrot pedig elhelyezte a nagy elődnek a templomudvarban lévő nyugalomban. Nem feledkezhetünk meg Papp Rita csembaló-, Ittész Gergely fuvola-, Banda Ádám hegedű- és Csalog Benedek fuvolaművészről sem, hiszen ők is csodálatos perceket szereztek a hallgatóknak.

Dobozy Borbála és Kamp Salamon kiterjedt ismeretségi körének köszönhetően a magyar előadók mellett a közönség gyönyörködhetett Adéla Štajnochrová cseh hegedű-, Krzysztof Latala lengyel orgona- és Christine Schornsheim német csembalóművész játékában, valamint Kamila Zajčková szlovák énekesnő hangjában is.

A zenei hét csúcspontját a vasárnapi kantátaest jelentette, amelynek előadói Zádori Mária (szoprán), Gémesi Katalin (alt), Timothy Bentch (tenor), Moldvay József (basszus) és Trajtlér Gábor (orgona) voltak. Kísérettel a Lutheránia énekkar és a Weiner-Szász Kamaraszimfonikusok szolgáltak. A három kantáta (BWV 91, 92, 93) a lipcsei kantáták második sorozatának a része, amelyhez evangélikus korálok adják az alapot. A szélesen ívelő

dallamok betöltötték mind a teret, mind a szíveket. A becsukott szemek, a lehajtott fejek azt mutatták, hogy a korálrészletek és áriák a bensőig hatoltak, felérték egy-egy imával. A zene hatására a művészek és a közönség egyaránt átszellemülve, lényének teljes átadásával mintegy egybeolvadt Teremtőjével, egységbe került Istennel.

Erről az egységről, együttiségről, közösségről szóltak a koncertközi szünetekben elhangzott ígéhirdetések is, amelyekkel a Deák téri lelkészek szolgáltak. Figyelmeztettek: fogadjuk el Istent karmesterként, figyeljünk rá, és ne hagyjuk el az utat, amelyet mutat nekünk. Ne hagyjuk el őt sem, mert vele együtt még a halál is könnyebb.

Zászkaliczky Péter zárónapi prédikációjában hangsúlyozta, hogy Jézus megtanított bennünket meghalni is. Felhívta a figyelmet arra, hogy hozzá hasonlóan az utolsó pillanatban mi is tegyük le életünket annak a kezébe, akitől kaptuk (Lk 23,46). Így a halálban sem leszünk egyedül, hanem megmaradunk egységben a Teremtővel.

■ CZAKÓ KRISZTINA

Ígélet

Az „ífi coffee”, a pesterzsébeti gyülekezeti kávéház június 10-én, pénteken este tartotta évadzáró alkalmát. Meghívott vendégük a Promise zenekar volt, amely fényt és meleget hozott az egyébként esős, szeles estébe. A jelenlévők – többségükben fiatalok – kellemes dallamok, meleg, emberi szavak hallgatása közben álmodozhattak az békésebb világról, ahol érteke van az összetartozásnak, ahol nem a pénz és a hatalom az úr.

A Promise – ahogyan a neve is mutatja – ígélet volt erre az elcsendesedésre. Nem is csalódott senki, aki eljött; az egyórás koncert igazi lelki feltöltődést jelentett a közönség számára. A zenekar tagjai – Aradi András, Aradi György, Baranyay Csaba, Huszák Zsolt, Noszticzius Vilmos, Smidéliusz András és Smidéliusz Gábor – közül ötven szolgáló lelkész, többben pedig vidéken élnek; ez a helyzet megnehezíti a közös próbákat és koncertezést. Többek között ezért is örülhet mindenki, aki előben hallhatja az őket.

Az estén az új CD-ről jól ismert számok és azon nem szereplők egyaránt elhangzottak – képet adva a zenekar sokéves munkájáról és jellegzetes, egyéni stílusáról.

A dalok egy része megzenésített vers, de vannak köztük saját szerzemények is, melyeknek nemcsak a dallamát, hanem a szövegét is ők maguk írták. Egy biztos: minden egyes zene szám igényességről és az Isten iránti elkötelezettségről tesz tanúbizonyságot.

■ CZAKÓ –

A Kultucca (református) akusztikája

► Vidám, színes, hangos, mozgalmas Ráday utcai programsorozatra és templomi, illetve zeneakadémiai koncertekre szóló meghívó, amely hírül adta a II. református zenei fesztivál idei eseményeit. A június 10–12-ai hétvégén a zord idő, a szakadó eső és az évszázados júniusi hidegrekord ugyan falak közé – a Lónyay Utcai Református Gimnáziumba – „kényszerítette” a sátrakat, a színpadot, ám ez semmit nem vont le a szívvel-leléssel szervezett, nagyszabású kulturális hétvége értékéből. Vidám, színes, hangos, mozgalmas volt, ki-ki megtalálhatta a számára legkedvesebb zenei stílust a gondosan összeállított „menüből”.

A kulturális eseménysorozat előzménye a 2002-ben és 2003-ban Református énekek a Zeneakadémián címmel megrendezett hangverseny, valamint a tavalyi I. református zenei fesztivál volt. Ezek sikerén felbuzdulva az idén (is) a népzene, a világzene és az egyházzene művelői, kórusok, folkzenekarok, dzsesszmuzsikusok, rézfúvósok műsora volt hallható – a sokszínűség és az ökumené jegyében. Ez évben újdonság volt, hogy a házigazda református egyház meginvitálta ünnepére a társegyházak és társintézmények képviselőit is: meghívást kaptak a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsának tagegyházai – így mi, evangélikusok is –, illetve a megfigyelői státussal rendelkező felekezetek.

Könyvkiadók, újság szerkesztőségek, hagyományörzők, népművészek is bemutatkozhattak a programsorozatban – jelen volt egyházunk Luther Kiadója is –, amely iránt a világi médiumok is sokatlanul nagy érdeklődést tanúsítottak.

„Nyissuk ki szívünket és a kulturális fesztivált minden érdeklődő előtt. Mutassunk meg minél többet magunkból és az egyházak mindennapi életéből” – olvashattuk a meghívón Böszörményi Gergely fesztivál igazgató invitáló szavait.

A napközben zajló programok után az esti hangversenyek szempontjából szerencsére már közömbös volt az időjárás, mivel a Zeneakadémia nagyerterme, illetve a Szilágyi Dezső téri református templom adott helyet a koncerteknek. A fesztivál programja bekerült a Kultucca, vagyis a Ráday utcai kulturális programok sorába, ami színvonalát, rangját, elismertségét, önkormányzati támogatottságát is jelzi. A határokon átvívelő összetartozás jeleként határon túli előadók – erdélyiek, vajdaságiak, felvidékiek – is meghívást kaptak.

Böszörményi Gergely lapunk kérdésére a helyszínen elmondta: semmiben nem zavarta meg az eredeti elképzeléseket az időjárás, sőt bizonyos értelemben többletet is adott mind a fellépőknek, mind a fesztivál látogatóinak. „Csütörtökön délután kellett meghoznunk a nagyon nehéz döntést. Vigasztalanul ömlött az eső, és hideg volt. Négy meteorológiai szolgálat előrejelzését is lekértük Budapest területére – semmi jót nem ígértek... Mérlegeltünk, majd döntöttünk: bejövünk a Lónyay Utcai Református Gimnáziumba. A vásárolók, könyvsátrak, népművészek üdvözölték a döntést, és a zenészek is szívesen vál-

lalták a zárt helyen való fellépést. Szerencsés helyszín ez, mert mindössze háromszáz méterre van a hittudományi kar épületétől, ahová eredetileg terveztük a fesztivál utcai részét. A Csillagpont ifjúsági találkozó is ugyanebben az épületben volt, így saját tapasztalatból is tudtam, hogy aulája és díszterme tökéletesen alkalmas rendezvényünk céljára. Egyetlen hátránya, hiánya van csupán: azok az emberek, akik utcai járókelőként találkoztak volna a programsorozattal, sajnos nincsenek itt” – fejtette ki az igazgató.

Amikor arról érdeklődtem, hogy érzi magát a második nap derekán, látva, hogy kitűnő a hangulat, így válaszolt: „Kicsit megnyugodtam. Az a nem várt helyzet állt elő, hogy a Lónyay utcai gimnázium kórusa, amely pénteken lépett fel, vendégkórusból házigazdakórus lett. Kétszáz diák töltött be a nagyerterembe tegnap délután. Remek hangulat, »szibongás« volt és van, annál is inkább, mert a fiatalok a tanév vége előtti utolsó héten már felhőtlenül tudtak örülni ennek a kulturális-lelki-szellemi élményeket nyújtó három napnak. Bóna Zoltánnal, a MEÖT főtítkárával egyébként írtunk is egy levelet az igazgatóknak, tanároknak, hogy azok a diákok, akik szeretnének kijönni erre a rendezvényre, megtehessek ezt, persze tanári felügyelet mellett. Feltett szándékom, hogy jövőre még szélesebb körben kínáljuk fel ezt a lehetőséget az egyházi oktatási intézmények diákjainak.”

De halljunk néhány gondolatot a résztvevőktől és egy közreműködőtől is.

Egy negyven év körüli hölgyet szólított meg először az aulában, a könyvesstandnál. Éppen vásárolni készül a Luther Kiadó választékából. „Először vagyok itt. Mivel az ismerőseimtől sok pozitív véleményt hallottam, az idén magam is eljöttem” – mondja Magdi. „Katolikus vallású voltam, nemrég tértem át a református hitre. Jó, hogy ebben az eldurvult világban a hívő emberek bizottságot tesznek a hitről, a keresztény szellemiségről, az értékekről, mert erre óriási szükség van! A keresztény ember másképpen gondolkodik a világról, mint az Isten nélkül élő. Jó találkozni egymással, és jó, hogy másokat is meg tudunk szólítani az evangéliumi üzenettel. Jövőre is szeretnék eljönni, Isten segítségével” – teszi hozzá.

Egy fiatalember véleményére is kíváncsi vagyok, hiszen mint Böszörményi Gergelytől hallottuk, a szervezők kiemelt figyelemmel fordultak a felnövekvő generációk felé. „Református vagyok.

A Talitha Kúmi zenekar

Tavaly és tavalyelőtt is részt vettem a zenei fesztiválon, iskolámmal, a Gödöllői Református Líceummal együtt” – mondja Kovács Péter, majd hozzáfűzi: „Tetszett a rendezvény, a zenék, a fellépő együtte-

is felléptünk, akkor kint a Ráday utcán – válaszolja az idei fellépésük előzményeit firtató kérdésemre. – Sokan kérdezik, honnan jött a név. Valami eredetit kerestünk, ez pedig azért tetszett meg, mert egy az egyben Jézus szava. Nem második, harmadik fordítás, hanem így hangzott el Jézus szájából. Átvitt értelemben is, szó szerint is „ébersztó szó”, amely arra hív, hogy ébredjünk fel, és lássuk meg őt az életünkben. Jauris lányát keltette életre ezzel a két szóval.

– Téged hogyan szólított meg Jézus ébersztó szava?

– Egyházi gimnáziumba jártam, akkor is gondolkodtam már Istenről, de igazából utána kerültem be egy ifibe, Veszprémbe. Ott egyre többet megtudtam Jézusról, egyre közelebb kerültem hozzá. Néhány év után megérett bennem a döntés, hogy egész életemet átadom neki. Fontos volt, hogy ezt így kimondjam: azt szeretném, hogy az egész életem az övé legyen.

– Őt én igen szép kor egy fiatalokból álló, keresztény zenekar életében. Mi a siker titka?

– Sokféle irányzat van a keresztény zenében, és a fiatalok alapvetően örülnek, ha kedvenc stílusukban – legyen az akár rap, akár progresszív rock – szólal meg a keresztény, bibliai tartalom. A miénk akusztikus műfaj, de a hangzást a dal, a mondanivaló is befolyásolja... Missziói vonatkozásuk is van a fellépéseknél, és nagyon jó, ha minél több evangélizáló zenekar jelenik meg. Világzene, református egyházzene, népi muzsika mind megszólal ezen a három napon. Én a hangsúlyt az evangélizálásra teszem.

■ KÖHÁTI DOROTTYA

Böszörményi Gergely fesztivál igazgató

sek, ezért vagyok itt ebben az évben is. Ma délutánig biztosan maradok, és holnap is visszajövök.”

A fellépés előtti percekben sikerült mini-interjúra kérnem a délelőtti műsor egyik közreműködőjét, a Talitha Kúmi református ifjúsági zenekar egyik alapító tagját, Szabó Andrást.

– 2000-ben létesült a zenekar. Tavaly

Könyvesstandok a gimnázium aulájában

A reménység jelei

A 30. német protestáns napok bibliai mottója – „Ha a gyermeked holnap megkérdezi téged...” (5Móz 6,20; német bibliafordítás) – több volt, mint kötelező lözung. Nem ugródeszka, amelyet gyorsan magunk mögött hagyhatunk, hanem olyan igei intonáció, amely nemcsak a Kirchentag napjait határozta meg Hannoverben, hanem azóta is visszahangzik bennem.

Egyrészt egzisztenciálisan sokunkat érintő kérdéseket indukált, másrészt érzékennyé tett arra, hogy válaszokat halljak meg, halljak ki a grandiózus „hitünnep” vásári forgatagából. Ezekből a kérdésekből és válaszokból szeretnék néhányat megosztani Olvasóinkkal – továbbgondolásra, vitára provokáló nyílt szándékkal.

Kezdjük a kérdőjelekkel. A mózesi mottó nemcsak a fogó, öregező német társadalmat – benne a protestáns egyházakat – szorítja sarokba, érinti egyik legfájdalmasabb pontján, hanem ébreszthet, jó értelemben véve szinte sokkolhat minket, magyar evangélikusokat és nem evangélikusokat is.

Vajon megszületnek-e egyáltalán gyermekeink? Vajon hiszünk-e még egy szebb holnapban? Van-e, lesz-e, aki megkérdezi minket? Aki mégis megkérdezi, remélhet-e tőlünk hiteles, használható, élhető választ? Van-e még egészséges dialógus, kommunikáció a generációk között a családokban, az egyházban és a társadalomban? Milyen egyházat álmodunk, építünk és adunk majd tovább az utánunk jövőeknek?

A le nem rázható kérdésekre – hála Istennek – bőven kaphattunk választ az öt nap alatt. Rögtön a megnyitó istentiszteleten házigazdánk, Margot Kässmann hannoveri püspök így summázta a bibliai mottóból fakadó küldetésünk célját: „A hitet tovább kell adni a következő nemzedéknek, hogy leküzdjük hazánkban a spirituális kiszáradást és a depressziót...”

A Kirchentag olyan evangélikus egyház képét villantotta fel, amelyben éppúgy helye van a gyermekeknek és az ifjaknak, mint az időseknek. Nem kínosan elszeparálva, mint sajnos sok

hazai gyülekezetünkben és konferenciánkban, hanem együtt, egymás mellett, sőt egymásra figyelve, egymásért élve. Olyan egyház körvonalai rajzolódtak ki, amely képes hallgatni és figyelni a másakra. – Többek között ezek voltak Jürgen Fliege televíziós lelkész némi vihart kavargó referátumának is a kulcsszavai a *Spiritualitás és misszió* című egyik főelőadásban. Látása szerint a holnap egyházának nem annyira prédikáló, hanem inkább vigasztaló egyházzá kell formálódni.

A vigasztaló egyház sokszínű, derűt és örömet sugárzó közösség. Ez tükröződött a több mint háromezer rendezvény zenei körítéséből is. A 150. zsoltár szellemében, minden elképzelhető hangszerral és módon áradt az Isten magasztaló ének és zene. Az afrikai dobkoncerttől a dél-amerikai ritmusokon át egészen a záró istentisztelet 4000 (!), azaz négyezer fős részvételű csapatáig, amely – többek között – a korálok kísérte...

Öröm volt olvasni minderről már hazafelé a repülőgépen a világi sajtó (*Die Welt*, 2005. május 30.) tudósításának címét: *Signale der Hoffnung – A reménység jelei*.

Valóban, a 30. Kirchentag a depresszióra, pesszimizmusra hajlamos társadalmi és egyházi légkörben sikerrel próbálta visszaadni a reményt: érdemes újra kérdezni, mert a kérdésekre van válasz.

Erre utalt a monumentális fesztivál 608 (!) oldalas „programfüzetének” szellemes címlapja. A kedves fiatal hölgy angylaszárnyainak üzenete válasz a mottóra: „Jó, ha van válaszod – ha a gyermeked holnap megkérdezi téged...”

Jó, hogy Hannover nemcsak súlyos kérdésekkel szembesített, de választ is kínált, és reménységet adott: a Lélek munkája nyomán mozgásba lendülő, sokszínű, fiatalos, dinamikus egyház a föld sója, a világ világossága lehet a 21. században is. Ebben bízva kezdünk hozzá a „magyar Kirchentag”, az 5. országos evangélikus találkozó előkészítéséhez. Van miért imádkozni!

■ GÁNC S PÉTER

KIRCHENTAG-IM

Szemben a depre

► „Szemben a depresszióval” – ezzel a címmel közöltek beszámolót a csütörtöki újságok a hannoveri egyházi napok szerda esti nyitórendezvényeiről. A cím alatt légi felvételen a 370 ezres tömeg, a színpadok, a zászlók, a színek láthatók: valami az est hangulatából. A Kirchentag atmoszférájának lényegét ragadták meg az újságírók a fent idézett címmel. Az egész rendezvény tudatosan szembehelyezkedett azzal a depresszív életérzéssel, amely a német protestáns egyházak tagjait fenyegeti az évek óta tartó válsághelyzet miatt. Mi is tudjuk, hogy nagyszámú gyülekezeti tag hagyta el a német egyházakat, s ahogyan itthon szokták jellemezni helyzetüket: „üresek a templomok”, vagyis láthatóan csökken az istentisztelet látogatók száma. Kétféle krízisről beszélnek a német egyházban: **financiális és relevanciakrízisről.** Anyagi elerőtlenedésről és arról a folyamatról, amelynek során érzékelhetően csökken az egyház súlya és szerepe a német társadalomban. A krízis depresszív életérzést sugároz, a Kirchentag pedig ezzel a depresszióval szállt szembe.

Maga a mottó a holnapról szól: „Ha a gyermeked holnap megkérdezi téged...” – kiben hiszel, mit hiszel, hogyan élsz, mit teszel, mi fontos számodra, mi az életed értelme, mit tudsz továbbadni gyermekeidnek –, jó, ha van válaszod. Kérdez, és kérdezni tanít a mottó. Kérdéseket föltenni a hittel, az étellel kapcsolatban nem bűn, még csak nem is kínos dolog vagy gyengeség. A kérdéshez hozzátartozik a keresztyén hithez. Aki nem kérdez, nagy lépést tett hitének begyöpsödése, majd kiüresedése felé. Biztos vagyok benne, hogy az az egyház, amely megéri a holnapot, nem a régi válaszokat ismételtető engedelmes nyája lesz, hanem olyan emberek közössége, akik felteszik a saját kérdéseiket, és keresik a számukra elfogadható választ. Kérdezni pedig csak szabad és bátorító légkörű egyházban lehet.

Kérdések

A mottó a holnapról szól: *egyéni felelősséget* ébreszt. Téged kérdeznek, és neked kell válaszolnod. Vagyis az egyház nem szervezetekkel, bizottságokkal és vezetőkkel azonos, akik majd eldöntik, akik majd megfogalmazzzák, akik majd válaszolnak. Nem, az egyház mi vagyunk, minket kérdeznek gyermekeink, és senki sem válaszolhat helyettünk. Tehetjük olyanra, hogy súlyát veszti, mert nem érdemes rá figyelnie a környezetének. Tehetjük olyanra, hogy múzeumi levegőjéből hanyatt-homlok menekülnek gyermekeink. Válhat néhány fanatikus számalmasan berterjes klubjává, amelynek létét a kívülállók észre sem veszik, és marakodhatnak benne néhányan jelentéktelen nézetkülönbségeken, amíg el nem ildözik a többit. Am történet ez egész másként is. Ha azonban gyermekeink majd megkérdezik: „Milyenné tettétek az egyházat?” – nekünk kell válaszolnunk.

Válaszok

Milyen választ közvetített a hannoveri Kirchentag? Mindenekelőtt *emberi hangot.* Érthető, érzékeny, szolidáris, emberi hangot. Az egyház hangja, szava érthető, nemcsak az előképzettséggel rendelkező beavatottak, hanem mindenki számára. Olyan témákkal szembesül, amelyek ma a világot, az embereket foglalkoztatják, és ezeket próbálja feldolgozni, végiggondolni keresztyén szemmel és keresztyén éjszárással. Tehát nem arról van szó, hogy a templomkapu előtt tegyük le mindazt, ami kívül foglalkoztatott minket, mert az „nem illik” a templomba, hanem arról, hogy mindazt, ami foglalkoztat, a mi sajátos szemszögéből nézzük, gondoljuk, kérdezzük vagy küszködjük végig – együtt mindazokkal, akik hasonlóan kérdeznek, hasonlóan élnek és gondolkodnak.

Tudatosan a *jövő felé* mozdult a hannoveri Kirchentag. Sok fiataalt vonzott. A százötözezer ember között, akik mindvégig jelen voltak, feltűnően sok volt a fiatal. Az átlagéletkort harminchat évre becsülték. Ugyancsak feltűnő volt a gyermekek részvétele. Babakocsisoktól a ti-

nédzserekeg minden gyermekkorosztály képviselve volt, és ami most történt először: erre készültek is a szervezők. Gyermekprogramokat is kínáltak – volt bibliatanulmányozás, amelyet három ezer gyermek hallgatott és tevékenykedett végig –, és nekik címzett programmal megszólították a fiatal szülők rétegét, a családokat is. Szintén most először nyitották egészen szélesre a kaput a külföldi vendégek előtt. Négyezer vendég kilencven országból – ez volt az eredmény. Hogy a mozgássérültek és a szellemi fogyatékosok is megtalálták a helyüket – mert készítettek számukra –, az már, hála Istennek, nem is újság. Még egy szempont kívánczik ide: az előkészítő munka oroszlánrészét önkéntesek – köztük sok fiatal – végezték.

Mit mutat ez a kép a jövőorientált egyházzal? A *sokszínűséget* és az *önkénységet.* Egészen biztos vagyok abban, hogy azt az egyházat, amely megéri a holnapot, nem fizetett munkatársak egyre szaporodó tömege szervezi és mozgatja, hanem aktív és felelősségteljes önkéntesek. Azonban csak az olyan egyház tagjai aktivizálódnak, amely érezhetően befogadó közösség. Vagyis otthon és az otthonlét érzetét kínálja sokféle embernek, és azt üzeni: mindenkire szükség van.

Hangsúlyok

Rendkívül gazdag programot kínáltak a hannoveri egyházi napok. Több mint hatszáz oldalas füzetet tanulmányozott át az a résztvevő, aki nem bírta a véletlenre, hogy mely témákból részesedik. A rendezvények iránt általában élénk volt az érdeklődés, néhány téma esetében

azonban tapintható volt a fokozott igény. Az alábbiakban a hangsúlyossá vált területek közül emelek ki kettőt.

Politika

Izgalmassá, mondhatni pikánsá tette a politikát a politikusok jelenlétét a pár nappal korábban kirobbant belpolitikai válság, az előrehozott választások híre. Állíthatjuk, hogy a német politika vezető személyiségei kivétel nélkül jelen voltak a Kirchentagon. Nem a forróvá vált helyzet hozta őket az egyházi rendezvényre, hiszen vezető politikusok

hagyományosan részt vesznek és előadnak az egyházi napokon. Most is így történt, a program hónapokkal korábban le volt kötve. A helyzetnek azonban egész más aktualitást adott az időközben bizonytalanná vált belpolitikai szituáció.

Mi az, ami mindebből számunkra figyelemre méltó? Mindenekelőtt az, hogy egy ilyen egyházi rendezvényen aktívan jelen van az államelnök, a kancellár, a parlament elnöke, a külügyminiszter, a tartományi miniszterelnök, a pártelnökök – hogy csak a legfelsőbb réteget nevezzük meg. Az említett politikusok személyes beállítottságuktól függően különféle feladatokat vállaltak: nem kevesen tartottak bibliatanulmányt, de előadásokat, pódiumbeszéléseket mindenki. A kancellár például két teljes napot töltött el munkával a Kirchentagon. Az államelnök pedig – miután kedves testvéreknek szólította a nyitó istentisztelet résztvevőit – elmondta, hogy neki és a feleségének lelki otthona a Kirchentag. Fontos azonban hangsúlyozni, hogy a politikusok megszólalásai nem direkt pártpolitikai jellegűek voltak, még akkor sem, ha a fent vázolt helyzet közelebb sodorta a témákat és a megnyilvánulásokat a pártpolitikához.

A másik figyelemre méltó jelenség, hogy mindkét fő politikai irány képviselői jelen voltak a rendezvényen, és azonos súlyú, időtartamú lehetőséget kaptak a megszólalásra. Ez nem véletlen, hiszen a résztvevők között is egyaránt voltak szociáldemokrata és konzervatív gondolkodású emberek. Ez azért hangsúlyos számomra, mert megtestesíti az egyház esszenciális, elidegeníthetetlen tulajdonságát: az egyetemességet. Vagyis azt a vonását, hogy átível mindazokon a tér- és időbeli korlátokon, amelyek hagyományosan elválasztják az embereket, és olyan csoportokat egyesít Krisztus szeretetében, amelyek egyébként az élet más területein különböző rétegekhez vagy oldalakhoz tartoznak. Az egyházat nem sajátíthatja ki egyetlen társadalmi réteg, egyetlen korszak vagy egyetlen politikai oldal sem. Az egyház univerzális. Átível a különbözőségeken. És mivel Krisztus teste, képes magába ölelni olyan embereket, akiknek különben semmi közük nem lenne egymáshoz, vagy akik egymás ellenfelei lennének. Olyan korban élünk, amely ezerféle törésvonal mentén élesen, időnként fáj-

dalmasan megosztja az emberiséget. Az egyház univerzális, egyesítő volta olyan érték, amely egyedülálló, amely érzékeny és amely veszélyes sebetek gyógyíthat, emiatt híveinek kiváltsága és kötelessége, hogy róla – az egyház befogadó, egyetemes voltáról – jól láthatóan és jól hallhatóan tanuskodjanak.

Spiritualitás

Korunk keresztyén embere érzékelhető módon keresi azt a spirituális nyelvet, amelyen meg tudja hallani és ki tudja fejteni hitét, áhítatát, Isten-dicsőítését.

PULZUSOK

sszióval

E keresés folyamán egyfelől elfeledett formákat fedez föl újra, másfelől megalkotja a saját verseit, dallamait, képeit, amelyek formába öntik Istennel kapcsolatos gondolatait és érzéseit.

A spirituális témáknak szentelt pavilon folyamatosan tele volt Hannoverben. Kiemelt érdeklődés övezte ezt a területet. Három súlypont volt számomra feltűnő. A régi idők spirituális nyelve az első. Mindenekelőtt a kelta lelkiség az a forma, amelyben a mai keresztény ember ki tudja fejezni Istenhez tartozásának lelki élményét. Nálunk is népszerűek a kelta áhítatformák, az ír áldások és imádságok. A szerzetesi kegyesség a másik olyan nyelv, amelyet ma jól értenek és szívesen beszélnek az áhítat kifejezési formáját kereső keresztény emberek. Magyarországon is érezhető a fogékonyság ez iránt a nyelv iránt. *Anselm Grün* bencés szerzetes könyvei például sorra jelennek meg magyar nyelven.

Saját hangunk megszólaltatása a harmadik ága annak a folyamatnak, amely formát keres lelki életének, élményeinek kifejezésére. A legkülönfélébb zenei stílusok szólaltak meg az egyházi napo-

Gyermekünk azonban meg fogják kérdezni: ti milyen verseket és milyen dallamokat adtok a kezünkbe? És akkor a saját dallamainkat kell továbbadnunk; ötszáz éves dallamokat önmagunkban nem adhatunk, csak a sajátjainkkal együtt.

Egyházkép

Minden komolyabb egyházi rendezvény akarva-akaratlan közvetít egyfajta egyházképet. Vannak azonban olyan alkalmak, amelyeknek ez kifejezetten szándéka és célja. A hannoveri Kirchentag az utóbbiak közé tartozott. Tématerületeinek első sorában tárgyalta az egyház és a gyülekezet kérdését. Ha majd a gyermek megkérdezi, mire való az egyház és a gyülekezet, jó, ha van válaszod. Fontos előadások, kerekasztal-beszélgetések szóltak a témáról. Nem csoda, hiszen a német protestáns egyházak nehéz helyzetben vannak, súlyos problémákkal néznek szembe. Talán számunkra is tartogat néhány megfontolandó szempontot annak körülménye, hogy hol tartanak pillanatnyilag a gondolkodásban.

T. PINTER KÁROLY FELVÉTELE

hetetlen faktor az egyházépítés munkafolyamatában.

Ha az egyház jövőt akar tervezni, akkor fel kell használnia mindazokat az eredményeket, amelyekre a rendszeres teológia a ma aktuális kérdésekkel való szembesülés során jutott. Fel kell használnia az egyház-szociológia meglátásait. És egy az egyben alkalmaznia kell mindazokat a tapasztalatokat, amelyeket a gyakorlati teológia gyülekezetépítés címen gyűjtött össze. Ha eljutott oda, hogy van víziója, akkor ezt a látást minél szélesebb körű vitára kell bocsátania, hogy lépései megnyugtató konszenzuson alapuljanak. Ennek hiányában elvetette a civakodás egyházzromboló magját. Látásom szerint a német protestáns egyházak a koncepciót megvitató fázisba jutottak mára.

Most csak egyetlen vonást emelek ki arról a képről, amelyet a jövő egyházaként a Kirchentag felmutatott.

A protestáns egyház képe

A protestáns egyház struktúrája alapjában eltér a római katolikustól. Ennek látása és hangsúlyozása nem veszélyezteteti az ökumenét, inkább segíti. Mert ez tipikusan olyan pont, amelynek jegyében úgy fogadjuk el a másikat, hogy hangsúlyozzuk és megőrizzük a saját színünket. Ennek a színnek pedig meghatározó eleme *Luthernek* az egyetemes papságról vallott tanítása. Hadd írjuk le most ezt a jellegzetességet egy történet segítségével!

Amikor *Joseph Ratzinger* bíborost XVI. *Benedek* néven pápává választották, az egyik legnagyobb példányszámú német napilap címlapján egyetlen, hatalmas betűkkel szedett mondat állt: „Mi vagyunk a pápa!” *Margot Kässmann* hannoveri püspök asszony pünkösdi prédikációjában szólt erről az újságcímről, mondván: igen, mi vagyunk a pápa! Mi mindannyian, akik meg vagyunk keresztelve, és Krisztust Urunknak valljuk. *Luther* a tőle megszokott szemléletes nyelven így fogalmazott: mindenki, aki kikészülődött a keresztvízből („aus der Taufe gekrochen ist”), pappá, püspökké és pápává van szentelve.

A protestáns egyházz szemlélet hangsúlyos eleme, hogy nincsen papok és laikusok rendje, hogy nem a papok rendje határozza meg az egyházat, hanem mindegyikünk közvetlenül, saját maga áll Isten elé. Saját felelősségével cselekszik és gondolkodik. Az egyház szerepe nem a közvetítés, hanem a közösség megélése. Benne egyformán fontos a lelkész és a nem lelkészek aktív és felelős részvétele. Nem a lelkész vezeti a laikust, hanem mindenki a maga ismeretével, adottságaival és képességeivel, a másikkal köröltve, együtt építi az egyházat.

Eckhard Nagel negyvenöt éves orvos, transzplantációs sebész, egyetemi tanár, a Kirchentag elnöke hangsúlyozta a záró istentiszteleten, hogy a kérdéses kultúrája, amelyet gyakorolunk, megegyezik protestáns önértelmzésünkkel. Ez pedig nem a merev képeket és a tévedhetetlen válaszokat jelenti, hanem azt, hogy megérint és megmozdít az evangélium, és bátorságot kapunk arra, hogy szavakkal és tettekkel fellépjünk Isten igazsága érdekében a mindennapi életben. Ezért a keresztény emberek a reménység jelei – egész létük szembeszáll a depresszióval.

■ SZABÓNÉ MÁTRAI MARIANNA

Apropó, Kirchentag...

E beszámoló valójában nem a Kirchentagról mesél, sokkal inkább azokról a gondolatokról, érzésekről, amelyek bennem születtek, miközben Hannover utcáin vagy a Messsegelände csarnokaiban sétáltam.

I.

„Ha majd a jövőben megkérdezi a fiad...” – hangzik a Kirchentag mottója, három ponttal a végén. Jelzi, hogy nekünk magunknak kell folytatnunk a mondatot. Mit kérdez majd gyermeked, és te hogyan válaszolsz rá? A mottó zseniális, továbbgondolásra sarkall. Ugyanakkor a veszélye is megvan: mindenki hajlandó a saját „agylovásával” folytatni a mondatot – azt a kérdést tartja a legfontosabbnak, amelyet ő maga tesz föl. Persze ez is fontos, de elgondolkodtat: ha a mottót mindenki saját szája íze szerint folytat(hat)ja, szükség van-e egyáltalán rá?

II.

Hihetetlen, mennyi kisközösség, csapat, szervezet él itt egymás mellett! Nem csak arról van szó, hogy a németországi evangélikus egyház nagyobb, mint a magyarországi. Inkább arról, hogy mennyire büszkén vállalják ezek a kisközösségek – legyen szó gyülekezeti énekkarról, politikai jellegű civil szervezetről vagy humanitárius egyesületről – önmagukat, az összetartozásukat. Néha talán furcsa is volt, amikor egy-egy cserkészcsapat a nagy közös étteremben ebéd előtt vagy után hangos kiáltással adta tudtul mindenkinek: itt vagyunk, és összetartozunk.

Egy-egy jól működő csapat láttán mindig elfog az irigység, ha arra gondolok, nekem mennyi energiába telik egy közösség életre hívása és életben tartása. Mennyi időnek kell eltelnie ahhoz, hogy azt érezzem, a közösség, amely megszületett, valóban életben is marad? Hány-szor kell azt érezni, hogy mindig a nulláról indulunk, hogy úgy kell hívni hétről hétre a kisközösség tagjait, mintha először hívnánk őket?

Mi lehet ennek az oka? Egyik kedves gyülekezeti tagunk szerint „néplelki” sajátosságról van szó: ha egy német mulatni megy, akkor azért megy, hogy együtt énekeljen a többiekkel – a magyar azt mondja a primásnak: *nekem húzd!*

Míntha nekünk genetikai sajátosságunk lenne az individualizmus, míg ők eleve közösségekben gondolkodnak.

Én azért másképp gyanakszom. Volt itt jó pár évtized, amikor a hagyományos, belülről születő közösségeket igyekeztek szétzúzni, s helyettük üres, felülről irányított csapatokat kreáltak. Ritka kivétel volt, amikor ezek a mesterségesen megcsinált közösségek igazi közösségként tudtak létezni. Amikor ezek a külső keretek felbomlottak, fellelegeztünk: végre nem kell kényszerből egyenes sorokba állnunk, ugyanolyan színű nyakkendőket kötnünk, végre nem mások mondják meg, hogy hová tartozunk.

Ugyanakkor talán pont e miatt az érzés – a felszabadultság tudata – miatt nem vettük észre, hogy a közösség, amelyhez belülről, szívünkkel ragaszkodunk, mekkora erőt is jelenthet, és mennyire nem egyéniségünk felmorzsolásának, hanem éppen megerősödésének az eszköze. Mennyi időnek kell még eltelnie, amíg a tömeg és a magány között megtaláljuk az igazi közösség erejét?

III.

Hétéves voltam, amikor 1978-ban kisdobosavatásom alkalmával közölte velem (velünk) egy nyakkendő bicsi, hogy szolidáris vagyok (vagyunk) a forradalmi Kubával. Mivel nem tudtam, hogy ki az a Kuba, illetve nem értettem, mit jelent szolidárisnak lenni, tudomásul vettem, hogy a szolidaritás olyasmit jelent, amit mások mondanak helyettem, és szép lassan enyhe ironia alakult ki bennem a kifejezéssel szemben.

Azóta rengeteg idő eltelt, de a zsigerimbe ivódott székszis akkor sem tűnt el, amikor már megtanultam, a szolidaritás valójában mellállást jelent: azt, ahogy Krisztus társává szegődik az el-

esettnek, a kitaszítottak; azt, hogy ha választanom kell, a társadalom krémje mellé állok, vagy a megaláztatottak mellé, akkor egyértelműnek kell(ene) lennie a döntésnek. E miatt a székszis miatt aztán ahányszor a Kirchentagon láttam, hogy hányan gyűjtenek aláírást, segítyt, szolidaritást vállalva az afrikai éhezőkkel, a megerőszkolt nőkkel és csecsemőkkel, a csernobili gyermekekkel, egyszerre fogott el az együttérzés, illetve a szegénnyel kevert idegenség érzése. Istennem, hány nemzedéknek kell eltelnie ahhoz, hogy a szavak végre önmagukat jelentsék? *Kyrie eleison!*

IV.

Egyébként is nyomasztó élmény a rengeteg politikai, szolidaritási állásfoglaláson keresztül rálátni a világ fájdalmaira. Szabad-e a világ minden szenvedője mellé egyaránt odaállni, ha egyszer tudom, hogy kiállításom gyakran csak egy szó a többi ezer mellett? Valóban fontos a világ összes fájdalmát fölvenni, amikor tudom, hogy ezt Valaki már megtette? És az, hogy ráhagyom a világ fájdalmát, megment-e engem a felelősségtől? Különben is, hol fér el ebben a segélyakció-tömegben, ebben a feladatdömpingben (van, aki egyszerűen akciókereszténységnek hívja) az egyszerű és tétlen rácsodálkozás a testté lett Igére? Vagy ez csakis a felszín, és mögötte valóban ott van ez a csak elfogadásra és nem tettek alapuló ünneplés: annak az öröme, hogy Isten emberré lett? Csupa kérdés, nincs válasz.

V.

A fő programok helyszíne előtt a kapuban kis csoport osztogatja röpcéduláit. Ebben bebizonyítják, hogy az egyház minden mást felülíró bűne a szombat helyett a vasárnap megtartása, hogy a pápa az Antikrisztus, és különben is: ha a Biblia különböző pontjain található félmondatokat egymás mellé rakjuk, plusz rendelkezünk némi történelmi és matematikai alapismerettel, akkor a Szentírás engedelmes eszközzé válik a kezünkben, amelynek a segítségével dátumszerűen megjósolható a jövő. Senki nem bántja őket, a kapun kívül azt tesznek, amit akarnak.

Ismerem a röplapot, tíz és tizenkét évvel ezelőtt is ugyanezt nyomták a kezembe – a lapok többsége akkor is a kukában végezte. Engem elgondolkodtat ez a nagyvonalúság, az, ahogyan ennek a szektának a tagjai nem zavartatják magukat a sikertelenség miatt. Nemcsak a maguk eszméi mellett állnak ki, hanem a módszer, az eszközök mellett is. Vagy nekik mindegy – számukra elég a tudat, hogy velem szemben nekik van igazuk? Mi a célja ennek az akciónak: az én meggyőzésem, megtérítem vagy szimplán demonstráció? Kínos gondolat fészkel az agyamban: ha nekik teljesen mindegy, hogy az üzenetük célba talál-e, vagy sem, nem lehet, hogy valójában ők maguk sem hisznek a saját spekulációikban?

VI.

Késő este sétálunk Hannover utcáin. Minden színpadon áhítat zajlik, az emberek gyertyával a kezükben állnak és énekelnek. Lenyűgöz a kép, megpróbálok lefényképezni, persze sikertelenül: a fénykép a lényegzet nem adja vissza. Előtte úgy éreztem, beláthatatlan tömeg vesz körül. A gyertyafény és az ének testvéri közösséggé varázsolja számomra a tömeget.

VII.

Elámít a szervezethez foka: a hatalmas tömeg mozgatása, a programok sokszínűsége olyan háttér munkát feltételez, amelyet én sem tudok képzelné. És az a legcsodálatosabb, hogy a végén nemcsak monstre koncertek, nagyszabású előadások születnek meg, hanem kiscsoportos beszélgetések, a négyzetközi lelkigondozás lehetősége is. Igaz, az előbbi feltűnőbb, így sokan hiszik, hogy a Kirchentag csak a tömegről szól. Számomra a csoda az, hogy ha nyitott szemmel járók, a tömegben megtalálom az emberarcú zugokat is.

■ HEGEDŰS ATTILA

kon. Bárki megkereshette a hozzá közelállót. A plenárisnak tekinthető, tehát mindenki számára megrendezett, közös istentiszteleten azonban három zenei műfaj kapott hangot: az igen lendületes, dinamikus koráléneklés, sok-sok taizéi ének és korunk zenéje, többnyire a dzsesszhez közel álló, magas színvonalú, igényes könnyűzene formájában.

Mi az, ami mindebből számunkra figyelemre méltó? Az a kettősség, amely a spirituális nyelv egyfelől használja atyáink nyelvét, szavait, dallamait, másfelől megkeresi a saját kora nyelvét, szavait, dallamait. Igen fontos e kettő egysége. Főlétes lenne mindent kitálalnunk és előlről kezdenünk, miközben gazdag spirituális kincs rejlik a saját történelmünkben. Balgaság lenne ezt nem használni, illetve azt a részt nem használni, amely épp ma, a mi számunkra megragadható, amely a mi korunk életérzésével rokon, és ezért nekünk kell ma újra felfedeznünk. Ugyanakkor minden kornak ki kell mondania a saját szavait, és el kell énekelnie a saját dallamait. Halott az a hit, amely önmagát csak századokkal ezelőtti formában fejezi ki. Az lehet hagyományörzők klubja, lehet történelmi szakkör, de nem élő egyház. Az élő egyház ugyanis egyrészt őrzi a hagyományait, másrészt felszabadult és természetesen alkotja meg a saját korának színeit, szavait és dallamait. Ezt megpróbálja a tőle telhető legmagasabb színvonalon megtenni, de hogy opusai közül mi marad meg, vagy mit fognak dédunokái újra felfedezni, az a következők korok döntik el.

A beszélők nevén nevezték a helyzetet, a válság különféle megnyilvánulásait írták körül, így közelítették a jövő felé. Ez nem véletlen. Nem lehet szembeszegetni ismeretlen vagy letagadott problémákkal. Nem lehet leküzdenni olyan bajokat, amelyeket nincs bátorságunk megnevezni. A bármiféle mélypontról kivezető út első lépése az, hogy véget kell vetni a mismásolásnak, vagyis bátran szembe kell nézni a megoldandó feladatokkal.

Ugyancsak nélkülözhetetlen elképzelni az utat, amely kivezet a krízisből. Koncepció nélkül legfőbb ötletszerűen lehet tevékenykedni, ebbe-abbá belekapni, hogy aztán ötleteink egymást is kioltásák. Amennyire én rálátok a német helyzetre, úgy tűnik, még mindig tart egyfajta pánik, feszültségek is érződnek, de már eljutottak odáig, hogy körvonalazódik a koncepció: hogyan lehet egy kisebb struktúrájú, olcsóbban üzemelő, a saját küldetésére jobban koncentráló egyházat kialakítani. Magyarul is elérhetőek olyan könyvek – többnyire a Kálvin Kiadó gondozásában jelentek meg –, amelyek ezt a teológiai programot közvetítik. Igen, teológiai programot, mert az egyházépítés első lépése teológiai feladat. Teológiai program nélkül lehetetlenség egyházépítő koncepciót kidolgozni.

Bármely oldalon is történik, szűk látókörrel tanúskodó és egyházzromboló magatartás szembeállítani egymással a teológiát és az egyház életét, a hitet és a teológia értelmes művelését. A teológia nem bokréta az egyház kalapján, nem is szükséges rossz, amelyet alkalmadtán kárhoznatni lehet. A teológia megkerül-

Missziói nap Szolnokon

A SZERZŐ FELVÉTELE

A Dél-Pest Megyei Egyházmegye nyári programjai között ebben az évben kiemelt jelentőségű volt egy missziói nap megszervezése. Ezt tavaly Szigetszentmiklóson a helybeli evangélikusok, az idén, június 11-én, szombat délelőtt pedig a szolnoki gyülekezet tagjai vállalták fel. A helyi gyülekezetnek és az egyházmegye más gyülekezeteinek a tagjaiból összeállt lelkes csapat kihangsúlyozott énekkel, bizonyágtételekkel, személyes megszólítással és Jézus szavával hívogatta a járókelőket a város egyik forgalmas terén felállított színpad körül. „Ha valaki szomjazik, jöjjön hozzám, és igyék!” (Jn 7,37) Legyen ez az alkalom is példa és biztatás arra nézve, hogy hol a helyünk, és mi a dolgunk.

■ KUSTRA CSABA

HETI ÚTRAVALÓ

Egymás terhé hordozzátok: és így töltsetek be a Krisztus törvényét. (Gal 6,2)

Szentháromság ünnepe után a negyedik héten az Útmutató reggeli és heti igéi Urunk szeretettörvénye szerint a kölcsönös teherhordozásra intik az Isten hívását meghalló híveket; ez az ítélkezés helyett a megbocsátást jelenti az embertársainkkal való kapcsolatunkban és földi hivatásunkban egyaránt. Jézusnak a mezei beszédben elhangzott erkölcsi tanításai egymás szeretetben való elhordozásával kapcsolatban adnak gyakorlati tanácsokat: „Ne ítéljétek, és nem ítéltetek. (...) Bocsássatok meg, és nektek is megbocsáttatik. Adjatok, és adatik nektek...” (Lk 6,37–38) Pál azért „nem ajánlja”, hogy elítéljük embertársainkat, mert mindenki önmagáról fog számot adni Isten ítélőszéke előtt. Kerülnünk kell még a bűnre vezető alkalmakat is: „Többé tehát ne ítélkezzünk egymás felett, hanem inkább azt tartásotok jónak, hogy testvéreteknek se okozzátok megütközést vagy elbotlást.” (Róm 14,13) A bevezető zsolnárt keretversének „ajánlata” viszont megszívlelendő: „Nagy a te irgalmad, Uram, (...) és minden parancsolatod maradandó.” (Zsolt 119,156.151) Isten Lelke gyógyító erő is, a testi-lelki gyógyulás pedig az Úr bűnbocsánatának a következménye – ma is. Jézus – a bénát hordozó emberek hitét látva – nekünk is mondja: „Azért pedig, hogy megtudjátok: van hatalma az Emberfiának bűnökét megbocsátani a földön: Neked mondom – így szólt a bénához –, kelj fel, vedd az ágyadat, és menj haza!” (Lk 5,24) Isten dicsőítését szolgálja a nyilvános bűnvalló imádság is: „Az Izráel utódai (...) vallást tettek véteikről. (...) mi pedig hiszégők voltunk. Hiszen királyaink, vezetőink, papjaink és őseink nem teljesítették törvényed...” (Neh 9,2.33–34) Nem hasonlít-e a mi keresztény életünk a természetlen fügefához? A gyümölcsstermés feltétele: „...bocsássatok meg, ha valaki ellen valami panaszotok van, hogy mennyei Atyátok is megbocsássa nektek véteiteket.” (Mk 11,25) Pál is a kölcsönös teherhordozásra és gondoskodásra figyelmezteti a Krisztus testét alkotó gyülekezet különböző, de egymásra utalt tagjait: „És így ha szenved az egyik tag, vele együtt szenved valamennyi...” (1Kor 12,26) Fél évvel a Megváltó testté létele előtt, Keresztelő János születésnapján édesapja minden lényeges információt előre „elénekkel” fiáról, aki már nevével is hirdeti: az Úr kegyelme! „Te pedig, kisgyermek, a Magasságos prófétája leszel, mert az Úr előtt jársz, hogy előkészítsd az ő útját, hogy megtanítsd népet az üdvösség ismeretére, bűneik bocsánata által...” (Lk 1,76–77) „Nem kisebbítem Keresztelő Jánost, sőt nagyra értékelem. De (...) János csak szolgál, s nem maga az Úr. Útmutató az igazi világosságához...” (Luther) Pál a szeretet és a békesség Istene törvényének betöltéséről szól, s apostoli áldását küldi a korinthusiaknak (nekünk is): „Az Úr Jézus Krisztus kegyelme, az Isten szeretete és a Szentlélek közössége legyen mindnyájatokkal!” (2Kor 13,13) Ó, „Atya, Fiú és Szentlélek! / Hiszem, veled célhoz érek, / Örökkön-örökké élek!” (EÉ 251,9)

■ GARAI ANDRÁS

Gyermekmegtérés

EVÉLET LELKI SEGÉLY

Szőkéné Bakay Beatrix

► „Kedves Lelkésznő! Mindenekelőtt szeretném megköszönni az újságnál végzett szolgálatát, mert személyesen nekem is nagyon sokat segített tanácsaival! Hívó, három gyermeket nevelő édesanya vagyok, és régóta foglalkoztat néhány kérdés. Szeretném tudni, hogy hány éves korától képes arra egy gyermek, hogy Jézus mellett döntson. Egyáltalában létezik-e gyermekmegtérés? Akkor válik-e egy gyermek bűnössé, amikor megszegi a törvényt, vagy eleve bűnösnek születik? Mi történik a gyermekkel, hogyha megtérés nélkül hal meg? Kérem, mielőbb válaszoljon!”

Drága Ilona! „Veled van Istened, az Úr, ő erős, és megsegít. Boldogan örül neked, megújít szeretetével, újjongva örül neked.” (Zof 3,17) Nagyon szépen köszönöm lelkes, érzelmileg telített, bizonyágtételekben gazdag és szolgálatomban megerősítő testvéri levelét! Mint Krisztus-követő édesanya, aki mély felelősséget vállal az ő hordozó gyermekeiért, joggal tudakozódik kicsinyeinek üdvössége felől. Bárcsak minden édesanyának szívügye lenne, hogy az anyagi, lelki szükségleteken kívül gyermeke szellemi éhségét is megelégtítse! Méghozzá az örök életre tápláló mennyei eledellel. „Mert az Isten kenyere a mennyből száll le, és életet ad a világnak.” (Jn 6,33)

Érdemes lenne statisztikai kimutatást készíteni arról, hogy hány megkeresztelt gyermek kap otthonában világos és tiszta igei tanítást szüleitől és keresztszüleitől, hogy hány evangélikus családban veszik komolyan az Úr oltára előtt elmondott esküjüket: „Vállaljuk, hogy az evangélikus egyház segítségével gondoskodunk e gyermek hívó keresztyéné növekedéséről!” Hogy hányan engedték be Jézus Krisztust mint az egyetlen Urat otthonaikba, hétköznapi minden területére, hogy Szentlelke által a család élethajójának kormányosa legyen. Mert gyermekeinknek világosságra, gyógyulásra, fölépülésre van szükségük: Krisztus igazságára és az új ember erkölcsére, hogy felépíthessenek majd egy egészséges társadalmat. De vajon mi, hívó szülők, nagyszülők és keresztszülők felvállaljuk-e az imádkozás, a tanítás, az elől járás szolgálatát, vagy megvárjuk, hogy a bűn időzített bombája felrobbanjon bennük,

s romjaik aztán betemessenek minket is?! Mert az fog a legjobban fájni nekünk, ha gyermekeink szívzaggató fájdalommal ér utol bennünket az ítélet.

Már az Ószövetségben (1Móz 5,3) olvashatjuk, hogy Ádám bűnéből eredően minden utóda hozzá hasonlóan bűnös természettel születik. Az Írás világossá teszi, hogy az emberiség története a bűneset óta nem más, mint az Isten elleni lázadás terjedésének története. Minden ember bűnös (Zsolt 51,7; Jób 14,4).

Az Újszövetségben Pál apostol ad erről tanítást: „...mindenki vétkezett, és hiányál van az Isten dicsőségének.” (Róm 3,23) A rómaiakhoz intézett levél ötödik fejezetét is érdemes elolvasni, ahol az apostoli tanítás megmutatja számunkra, hogy bizony minden ember bűnnel fertőzötten érkezik erre a világra. A bűn Ádámtól terjedt át minden emberre, ezért nem a törvény áthágásával válnak bűnössé, hanem eleve bűnösnek születünk meg. Szent és jó az isteni törvény, amely felismerteti velünk bűnös mivoltunkat (Róm 7,7–13), de megmenteni nem tud bennünket. Odaűz minket a Golgotához, ahol Istennek büntelen egyszerűlöttje áldozta fel életét azért, hogy érette igaznak fogadjon el bennünket az Atya (Róm 7,24–25a).

Mindennek alapján elmondhatjuk, hogy az édesen szunnyadó, ma született csecsemő is bűnös, és megváltásra van szüksége. Természetesen attól a kortól képes a gyermek a megtérésre, amikor már tudatában van az Istennek szemben elkövetett személyes erkölcsi bűnének. „Tejszint és mézet fog az enni, amíg meg tudja vetni a rosszat, és a jót tudja választani.” (Ézs 7,15)

Azt, hogy egy adott kisgyermek esetében mikor jön el az az idő, hogy erkölcsileg felelős személy lesz, csakis az Úr tudja pontosan. Elképzelhető – van rá konkrét példa –, hogy négyéves korban. Nem ritka, hogy nyolcévesen vagy konfirmándusként, esetleg a középiskolás éve idején tér meg egy gyermek. De az nyilvánvaló, hogy van gyermekmegtérés. Isten kegyelméből többnek is tanúja lehettem!

Természetesen tudatában kell lennünk annak is, hogy a Szentírás nem fedi fel előttünk maradéktalanul Isten titekait. Így nem ad az ige konkrét útmutatást nekünk arra nézve, hogy mi történik azzal a gyermekkel, aki meghal még az előtt, hogy elérte volna az erkölcsi felelősség korát. A bibliai alapelvek figyelembevételével én

úgy gondolom, hogy az erkölcsileg még nem nagykorút, aki nem tud különbséget tenni a jó és a rossz között, Isten nem vonja ítéletre elhalálozása esetén, hanem érvényesek rá Krisztus megváltói művének áldásos következményei. „Mert ahogyan az egy ember engedetlensége által sokan lettek bűnösökké, úgy az egynek engedelmsége által is sokan lettek igazakká.” (Róm 5,19; vö. még Róm 8, 20–22)

Teljes hittel Krisztus kegyelmére kell tehát bízunk erkölcsileg még éretlen csemetéinket. Az Úr Jézusról tudjuk, hogy földi életében tanítványai rosszalása ellenére is hívta, magához engedte, sőt ölbe vette és megáldotta a kisgyermekeket. Biztosak lehetünk abban, hogy az élő Krisztus ma is nagyon szereti a gyermekeket. Védi, áldja, és nem hagyja magukra őket. Ma is felfedezi bennük azt a feltétel nélküli bizodalmat, amely a gyermeki lélek sajátja.

A kérdés csak az, hogy mi szeretjük-e a gyermekeinket annyira – szűkebb és tágabb környezetünkben –, hogy oda-visszük őket Jézushoz, vagy sem! Veszszük-e fáradtságot arra, hogy szüntelenül imádkozunk értük, hogy meghalljuk verbális és észrevegyük nonverbális közléseiket lelki szükségüeiről? Meghallgatjuk-e problémáikat, és tudunk-e együtt örülni és sírni velük? Mert nagyon vágnak erre. Ahogyan arra is, hogy ne csak „behajtsuk” őket mindennapi feladataik közé, sőt a templomba, a hittanórára is, hanem vezessük őket, járjunk előttük, adjunk a gyakorolt hitéletben személyes példát nekik.

Kedves levélíró édesanya, legyen áldott, hogy szíven viseli gyermekeinek üdvösségét is! Adjon az Ur erőt és reménységet ahhoz, hogy mindennap Megváltónk karjaira tegye gyermekeit! Bence, általa van örök életük.

■ SZŐKÉNÉ BAKAY BEATRIX

Leveleiket „Lelki segély” jelleggel várjuk szerkesztőségünk címére. Kérjük, jelezzék, hozzájárulnak-e ahhoz, hogy a leveleikre adott válasz lapunkban is megjelenjen.

EGYHÁZUNK SZIMBÓLUMAI

A gyertya

■ GÁNC S ALADÁR

Az égő fénynek közvetlenül megszólító mondanivalója van, ezért az egyház liturgiája többféle módon használatba vette. A lutheri istentisztelet is átvette azt a szokást, hogy a magát elemészto gyertyát meggyújtja az oltáron. Ezért jó lenne, ha mindenütt lecserélnénk a villanygyertyákat valódi, égő viaszgyertyákra.

A fényszimbólum bibliai megalapozását Jézusnak az okos és a balga szüzekekről szóló példázatában találjuk meg (Mt 25). Az égő lámpa az éber, az eljövendő Urat váró hit jelképe lesz, míg a kioltott fény a lelki megfáradásé. Az újszövetségi fényszimbólumok visszanyúlnak a hétkarú arany gyertyatartóig, mely az ószövetségi kultusz lényeges darabja volt.

A kereszténység már korán kedvettelte a fényszimbólumokban. A katakombákban sok agyaglámpát találtak, melyeken keresztény szimbólumok voltak, és

nemcsak világításra, hanem az oltárok díszítésére is használták őket – utalva arra az Úrra, aki a „világ világossága”.

Jó, hogy az evangélikus egyház használja a világító, melegítő, önmagát felemészto gyertya közvetlenül érthető szimbólumát. Azonban nem csak az oltárgyertyák tartoznak ide, melyek megszabott rendben, egymás után gyulladnak ki az istentisztelet folyamán. Néhol nálunk is ismerik a keresztes gyertyát, amelyet a kereszteskor kapnak a szülők és a keresztszülők, s amelyet a gyermek kereszteselésének emléknapján évről évre újra meggyújtanak. Ma sok helyen ismét használni kezdik a húsvéti gyertyát. Ezt húsvétól mennybemenetel ünnepéig – tehát negyven napon át – gyújtják meg az istentiszteleteken. Ez az az időszak, melyben Jézus, a Feltámadott megjelent tanítványainak.

Mindez utalás arra, akit a Niceai hitvallás így dicsőít: „lumen de lumine” – világosság a kimeríthetetlen világosságtól.

KEPUNK-ILLUSZTRÁCIÓ

Déli harangszó

Ezen a héten minden délben a lovászpatonai evangélikus templom harangja szól a Kossuth rádióban.

Lovászpatonna Veszprém megyei község; Pápától húsz kilométerre északkeletre fekszik a Bakony északi lejtőjén, a Kisalföld határára. Egykor királyi lovászok lakták a települést. Innen ered a falu nevének első része, a második pedig személynevet jelöl. Patonáról az első írásos feljegyzés 1253-ból származik. Ekkor már bizonyosan kész volt a helység Szent Márton tiszteletére épült első plébániatemploma, melynek három román kori ablakát a déli hajófal nyugati részén láthatjuk. A torony a 14. században épült, majd az 1450-es években gótikus stílusban kibővítették.

A lutheránusok 1622-től kezdték használni a magas kőfallal körülvett templomot. Míg ez az ország egyik legrégebbi evangélikus gyülekezetének az otthona. A szájhagyomány szerint a gyömörei római katolikus plébános a főbíróval és katonasággal ment visszafoglalni a patonai templomot, ám a helybéli asszonyok cséphadaróval és piszkafával felfegyverkezve elijesztették a támadókat.

A lovászpatonai evangélikus templom gúlasíkos tornyában két harang lakik. A délidőben megszólaló kétszáznyolcvanhét kilós harang Seltenhofer Frigyes öntődjében készült 1922-ben Sopronban.

► (Forrás: RTV Részletes)

Várunk táborainkba!

Az Ifjúsági és Gyermeosztály idén is számos nyári táborot szervez. Az alábbi táborokba még lehet jelentkezni Huszák Zsolt ifjúsági referensnél június 30-ig (tel.: 20/824-3870, e-mail: zsolt.huszak@lutheran.hu). Ha még nem döntötted el, hogy melyik táborba szeretnél jönni, akkor nézd át alaposan az alábbi táborok listáját, és válassz közülük! Hogy mit kínálnak neked ezek a táborok? Jó közösséget, új barátokat, sok játékot, kirándulást, sportprogramokat, a hittel kapcsolatos kérdésekről és más érdekes témákról szóló beszélgetéseket.

Az ifjúsági táborok részvételi díja

SZÓSZÓRÓ

Ifjúságirovat-gazda: Balog Eszter

12 000 Ft. Megfelelő indoklással igényelhetek szociális támogatást is; a kérelmet az Ifjúsági Osztályra (1085 Budapest, Üllői út 24.) kell beküldeni Huszák Zsolt ifjúsági referens nevére.

Szeretettel várunk táborainkba!

BALOG ESZTER

Helyszín (kód) / időpont:	Korosztály:	Vezetők:
Gyenesdiás (G2) / július 10—16.	középskolásoknak	Sághy Balázs
Gyenesdiás (G3) / július 17—23.	középskolásoknak	Kendeh K. László
Gyenesdiás (G4) / július 24—30.	középskolásoknak	Bence Imre
Gyenesdiás (G5) / július 31. — augusztus 6.	vezetőképző	Balog Eszter
Balatonszárszó (S1) / augusztus 25—31.	felnőtt ifjúságnak	Réz-Nagy Zoltán
Balatonszárszó (S2) / szeptember 5—11.	25 év fölötti egyedülállóknak	Szigethy Szilárd
Piliscsaba (P1) / július 10—16.	14—30 éveseknek	Ócsai Zoltán
Piliscsaba (P2) / július 31. — augusztus 6.	gyermektábor	Jóbb Réka
Nagyveleg (N1) / július 3—9.	gyermektábor	Mády Erzsébet
Nagyveleg (N2) / augusztus 14—20.	öregedő ifi	Bajuszné Orodán Krisztina
Kőszeg (K1) / augusztus 6—13.	kézműves tábor	Martonné Némethy Márta
Sárród (T1) / július 4—11.	természetismereti tábor	Kodácsy-Simon Eszter
Zselickisfalud (Z1) / július 16—23.	médiáismereti tábor	Györe Balázs

HIRDETÉS

Pályázati felhívás

A hatvan-gyöngyösi egyházközség – az egyházmegye elnökségének egyetértésével – pályázatot hirdet lelkészi állás betöltésére 2005. szeptember 1-től.

A szolgálati feltételeket a *Lelkészi díjlevél* tartalmazza, amely az esperesi hivatalban (Hatvan, Úttörő út 5., tel.: 37/342-199) megtekinthető, illetve telefonon tájékoztatás kérhető a gyülekezet felügyelőjétől (20/337-1459). A fizetés készpénzben minden hónap első hetében utólagos javadalomként 60 000 Ft; ebből 25 000 Ft a gyöngyösi, 35 000 Ft a hatvani gyülekezet pénztárából.

Missziós lelkülettel megáldott, gyermekeket szerető lelkészek jelentkezését várjuk. Pályázni levélben, önéletrajz csatolásával lehet június 30-ig.

A gyülekezet presbitériuma egyeztetés és bemutatkozó szolgálat, egyéni beszélgetés alapján tesz javaslatot a közgyűlésnek a pályázat eredményének elfogadására. A közgyűlés határozatáról írásban értesítjük a pályázókat.

Az egyházközség elnöksége

HIRDETÉS

Pasztorálpszichológia

Pasztorálpszichológia egyetemi szakirányú továbbképzés indul a 2005–2006-os tanév őszi félévében a Debreceni Református Hittudományi Egyetemen, levelező tagozaton. A képzés ideje 5 szemeszter, havi 3–5 nap hét közben. Tandíj: 60 000 Ft/félév.

A jelentkezés feltétele: a saját egyházban megszerezhető legmagasabb szintű (egyetemi vagy főiskolai) teológiai végzettség.

Beküldendő: pár soros kérelem a szak megnevezésével és a jelentkező elérhetőségeinek feltüntetésével; szakmai önéletrajz; diplomamásolat; 2 db igazolványkép.

Jelentkezési határidő: 2005. június 31. (DRHE Rektori Hivatal; 4026 Debrecen, Kálvin tér 16.) A felvételi napja 2005. augusztus 27-én, szombaton lesz, amelyen 10 és 16 óra között minden jelentkező jelenlétére számítunk.

További információ kérhető: 52/516-8666; szabozs@drk.hu, illetve a DRHE honlapján található: <http://www.drhe.drk.hu> > Irattár > Posztgraduális képzések > Pasztorálpszichológia.

HIRDETÉS

Külföldi nyári táborozás

1. Nemzetközi ifjúsági tábor a Magas-Tátrában július 15. és 23. között. Nyelv: angol. Három, 16–24 év körüli fiatal jelentkezését várjuk. Program: áhitat, bibliatanulmány, kirándulás, sport. Költség: 15 000 Ft.

Jelentkezés és információ: MEE Kültügyi Osztály (tel.: 1/266-5532; e-mail: margit.szirmai@lutheran.hu) vagy MEE Ifjúsági és Gyermekosztály, Balog Eszter (tel.: 20/824-2019; e-mail: eszter.balog@lutheran.hu).

2. Európai nyári tábor Volkenrodában (Németország) július 30. – augusztus 15. Nyelv: német vagy angol. Négy-öt, 19–27 év körüli fiatal jelentkezését várjuk. Program: közösségekben végzett munka, sok beszélgetés, kirándulás. Költségek: az útiköltséget a résztvevő, a tartózkodási költséget pedig a meghívó fizeti.

Jelentkezés és információ: MEE Kültügyi Osztály (tel.: 1/266-5532; e-mail: margit.szirmai@lutheran.hu).

HIRDETÉS

Még van hely!

Az ÖTK ebben az évben még két bibliismereti utat szervez:

- Az egyiket Egyiptomba (szeptember 20–30.), ahol József megfejtette a fáraó álmát, ahol Jákób családja letelepedett, ahol Mózes kihúzták a Nílusból, ahol később kiszabadította népét, ahová a szent család menekült.
- A másik út a Szentföldre vezet (Izrael, nov. 3–10.), Jézus nyomában: Názáret, Kapernaum, Kána, a Hegyi beszéd helyszíne, Jeruzsálem és más híres helyek megtekintése kedvező áron, lelkészi vezetéssel, gazdag programmal. Tájékoztatót kérhető levélben vagy telefonon (Ökumenikus Tanulmányi Központ, 1114 Budapest, Bocskai út 15. III./3.; tel.: 1/466-4790 vagy 70/508-7624).

LAPUNK A VILÁGHÁLÓN:
WWW.EVELET.HU

ISTENTISZTELETI REND | 2005. június 19.

Szentháromság ünnepe után 4. vasárnap. Liturgikus szín: zöld. Lekció: Lk 6,36–42. Alapige: Ézs 48,12–19. Énekek: 67., 474.

I., Bécsi kapu tér de. 9. (úrv.) Balicza Iván; de. 10. (német) Andreas Wellmer; de. 11. (úrv.) Horváth-Hegyi Olivér; du. 6. dr. Széchy Béla; **II., Húvösvölgyi út 193., Fében** de. 10. (úrv.) Gyekiczky János; **II., Modori u. 6.** de. 3/4 II. Sztojanovics András; **Pesthidegkút, II., Ördögárok u. 9.** de. fél 10. (úrv.) Fodor Viktor; **Csillaghegy-Békásmegyér, III., Mező u. 12.** de. 10. (összegyülekezés napja) Mártonffy Marcell; du. 4. (vecsernye) Donáth László; **Óbuda, III., Dévai Bíró M. tér** de. 10. Bálintné Varsányi Vilma; **Újpest, IV., Lebstüch M. u. 36–38.** de. 10. Solymár Péter Tamás; **V., Deák tér 4.** de. 9. (úrv.) Gerőfi Gyuláné; de. 11. (úrv.) Cselovszky Ferenc; du. 6. (úrv., ifjúsági) Kézdy Péter; **VII., Városligeti fasor 17.** de. 11. (úrv.) Kézdy Péter; **VIII., Üllői út 24.** de. fél 11. (úrv.) Kertész Géza; **VIII., Rákóczi út 57/a** de. 10. (szlovák) Szpisák Attila; **VIII., Karácsony S. u. 31–33.** de. 9. Kertész Géza; **VIII., Vajda P. u. 33.** de. 9. Smidélusz András; **IX., Gát utcai római katolikus templom** de. 11. (úrv.) Szabó Julianna; **Kőbánya, X., Kápolna u. 14.** de. fél 11. dr. Fabiny Tamás; **Kelenföld, XI., Bocskai út 10.** de. 8. (úrv.) Blázy Árpád; de. 11. (úrv.) Blázy Árpád; du. 6. (finn nyelvű) Merja Voukai; **XI., Németszőlgyi út 138.** de. 9. Gerlai Pál; **Magyar tudósok krt. 3. (Egyetemi Lelkészség)** du. 6. (úrv.) Varga Gyöngyi; **Budagyöngye, XII., Szilágyi E. fasor 24.** de. 9. (úrv.) Horváth-Hegyi Olivér; **Budahegyvidék, XII., Kék Golyó u. 17.** de. 10. Bácskai Károly; **XIII., Kassák Lajos u. 22.** de. 10. Tóth-Szöllös Mihály; **XIII., Frangepán u. 41.** de. fél 9. Kende György; **Zugló, XIV., Lőcsei út 32.** de. 11. (úrv.) Tamásy Tamás; **XIV. Gyarmat u. 14.** de. fél 10. Tamásy Tamás; **Pestújhely, XV., Templom tér** de. 10. (úrv., tanévzáró) Kende K. Péter; **Rákospalota, XV., Régi Főti út 75. (nagytemplom)** de. 10. Bátovszky Gábor; **Rákosszentmihály, XVI., Hősök tere 11.** de. 10. Börönte Márta; **Cinkota, XVI., Batthyány I. u.** de. fél 11. Blatniczky János; **Mátyásföld, XVI., Prodam u. 24.** de. 9. Blatniczky János; **Rákoshegy, XVII., Tessedik tér** de. 9. Kósa László; **Rákoskeresztúr, XVII., Pesti út 11.** de. fél 11. Kósa László; **Rákoscaba, XVII., Péceli út 146.** de. 9. Wiszkiendzky András; **Rákosliget, XVII., Gózon Gy. u.** de. 11. Wiszkiendzky András; **Pestszentlőrinc, XVIII., Kossuth tér 3.** de. 10. Győri Gábor; **Pestszentimre, XVIII., Rákóczi út 83. (ref. templom)** de. 8. Győri Gábor; **Kispest, XIX., Templom tér 1.** de. 10. Széll Bulcsú; **XIX., Hungária út 37.** de. 8. Széll Bulcsú; **Pesterzsébet, XX., Ady E. u. 89.** de. 10. Győri János Sámuel; **Csepel, XXI., Deák tér** de. fél 11. Zólyomi Mátyás; **Budafok, XXII., Játék u. 16.** de. 10. Solymár Gábor; **Budaörs, Szabadság út 75.** de. 10. Endreffy Géza; **Budakeszi (ref. templom)** de. fél 9. Bácskai Károly.

■ Összeállította: BODA SZUSZA

Finn vendégek Nyíregyházán

Egy húsztagú, fiatalokból álló csoport vendégeskedett június 5-e és 9-e között Nyíregyházán, viszonzva a gyülekezet tavaly májusi látogatását. A Kajaani városból érkezett fiatalok Anja Riita Lukkari lelkész, Heimo Haverinen ifjúsági vezető és Juha Mikkonen kántor kíséretében ismerkedhettek meg a gyülekezet és a templom történetével. A belvárosi séta és az Emmaus Evangélikus Szeretothonban tett látogatás során, illetve a Sóstói Múzeumfalú látványosságainak a megtekintésén ke-

resztül bepillantást nyerhettek az itteni gyülekezet életébe. Finn barátaink – a nyíregyházi evangélikus ifjúsággal együtt – autóbussz-kiránduláson vettek részt ittlétük második napján. A két gyülekezet ifjúsága – a kölcsönös vendégszeretetét is megtapasztalva – egymásra talált ezen a napon a sok közös játéknak és éneklésnek (is) köszönhetően. Szerdán vendégeink a Nyíregyházi Evangélikus Kossuth Lajos Gimnáziumot látogatták meg, ahol – egy lyukasóra keretében – a díszteremben be-

is mutatkoztak. Este a nagytemplomban megrendezett gyülekezeti alkalmon énekel és bizonyágtéttel szolgáltak, majd szeretetvendégséggel zárult a nap.

Egy éve mi voltunk a vendégek Kajaaniában, most ők voltak a mi vendégeink Nyíregyházán – csodálatos volt megtapasztalni azt, hogy Jézus Krisztus által mindannyian boldogok lehetünk Isten országának vendégeiként.

■ LABOSSA PÉTER MIHÁLY
igazgató lelkész

Révfülöpi vendégség

Meghívott vendégként huszonkét nyugdíjas lelkész Révfülöpön töltött három napot június 1-je és 3-a között. A Magyarországi Evangélikus Egyház jóvoltából és az Ordass Lajos Evangélikus Oktatási Központ személyzetének kedves és szeretetteljes gondoskodása révén igazi bú- és öregségfeleltető három napban volt részünk. Kicsit egyhangú, megszokott környezetünkben kiszakadva örömet jelentett számunkra a baráti, testvéri találkozás. Ismét szétnezhettünk kicsit a világban, kinyílt beszűkült életünk ajtaja. E három nap alatt múltunk megannyi emléke zsongott körül bennünket: volt professzoraink, a soproni diákevek, a közelmúlt gondoljai, az elvégzett szolgálat reminiscenciái...

Az elhangzott előadások segítségével állandóan szembesülni kényserültünk a jelen megannyi gondjával és eredményével, még ha nem is mondtuk ki: „A mi időnkben...” Egyaránt találkoztunk régi gondjainkkal, küzdelmeinkkel és a munkát megáldó Urunk történelem feletti hatalmával, azzal, hogy egyházán „a pokol kapui sem vesznek diadalmat” (Mt 16,18; Károli-fordítás).

Nagy öröm volt hallani mindazokról a pozitívumokról és új lehetőségekről, melyeket a jelenlegi szabad légkörben az egyházi élet kínál: a csökkenő lelkészhiányról, épülő templomokról, egyházi

épületekről. De amikor ifj. Hafnescher Károly egyházunk „átrajzolódott térképéről”, az új kihívásokról és a megoldandó feladatok sokaságáról beszélt, akaratlanul is megfogalmazódott bennünk: az egyház útja sohasem rózsákkal szegélyezett út, és manapság a lehetőségekkel helyesen élni talán még nehezebb, mint a korábbi korszakban az elnyomás, a megszorítások közepette szolgálni.

Gondolatébresztőként dr. Hafnescher Károly, dr. Fabiny Tibor és Bolla Árpád arról szökött, hogy a mi életkorunkban milyen kihasználható lehetőségeink vannak. Mint hangsúlyozták, most lenne valamicske időnk a saját lelkünkkel törődni. Ezenkívül pedig vár ránk a talán legnehezebb feladat: elfelejteni a régi sérelmeket, hiszen enélkül nincs keresztény élet, enélkül nem várhatjuk boldogan az utolsó szívdobbanást.

Az előadásokon kívül más programokban is részünk volt. Balatonrendesen újra láthattuk a magyar tenger széles panorámáját naplementekor, vörös, lila és kék színpompájában. És miután szemünk, szívünk betelt vele, kortyolgattuk a borokat, s az arcok kipirultak, egyre több nevetés törte meg a csendet... Szóval vidámak és boldogok voltunk. Borzakértők ugyan nem lettünk a kóstoló után sem, de tanulni érdemes volt...

Másnap délután a keszthelyi Festetics-

kastélyt néztük meg, majd a Káli-medencébe vitt a busz. Megkapó látványt nyújtottak Salföldön a homokkő sziklatömbök, a medencét körbezáró hegyek pedig épp oly szelídek voltak, mint a kora nyáresti napsütés. A fekete „pacik” ugyan zötyögve húzták a gumikerekes szekeret, de nekünk még a zötyögés is örömminket szolgált.

Végül ismét a múlttal való szembesülés következett. A török időkben elpusztult pálos templom volt utunk végcélja, és a romhalmazzá lett kolostor, amelynek már az alapjait is alig lehet felismerni. A magasba törő templomfalak, a góticus ívek maradványai, a művészien formált kőfaragású ablakok csak emlékei annak, hogy itt gyakor – a török hódítás után újra – naphosszat zsolozsmák hangzottak, és a gregorián halk, Krisztushoz vezérlő dallamai töltötték be a templomot. Ha ekkora csapás után is újra összegyűlt egy új templom körül Krisztus népe, nekünk, öregeknek semmi kétségünk nincs afelől, hogy a mi – megállni való próbák sokaságával terhes – négy évtizedünk után a jelenben élő, új kihívásokkal küszködő egyházunk hűségese szolgálatával ugyan-csak megoldja a rá váró feladatokat. Azt is tudva, hogy az „aratás” az egyházat mindenek felett szerető Urunk kezében van.

Szívből köszönjük a vendéglátást.

■ SZITÁNE BÉRCZI MARGIT

Líceumi napok – öregdiákszemmel

► **Ebben az évben június 4–5-én rendezték meg a soproni Berzsényi Dániel Evangélikus Gimnázium és Líceumban a líceumi napokat, a Soproni Líceumi Diákszövetségnek, valamint az iskola igazgatóságának a közreműködésével. A napok keretében tartották dr. Benkő László egykori osztályának a hatvanéves érettségi találkozóját is.**

Szombat délután az osztály egykori diákjai az iskola színháztermében idézték fel az 1937 és 1945 közötti kiemelkedő eseményeket. Pátyi Bandi felelevenítette, hogy 1944-ben a tervezett nyaralás, vakáció helyett behívót kaptak munkaszolgálatra Pápára, ahol a repülőteret kellett építeniük. A feltevés szerint Kapi Béla püspök – mint felsőházi tag – közbenjárására engedték őket vissza Sopronba.

Stráner György, a diákszövetség elnöke és Molnár Ernő választmányi tag együttesen idézte fel az 1944-es háborús tanévet, az október 15-i eseményeket, a bombázásokat, amikor a Lidót is találat érte, és megsemmisült az evangélikus tanítóképző is. A tanév október végén befejeződött, a diákokat hazaküldték. Megemlékeztek az 1945-ös úgynevezett „hadierettségijükről” is, amelyen a negyvenkét diákból csak tízen jelentek meg. A többiek szétszóródtak, ki erre, ki arra: csak két év múlva tudtak leérettségizni.

Hangulatos beszámolókat hallottunk az akkori tanárok szokásairól, felejthetetlen cselekedeteiről. Szót ejtettek a diákok csínytevéséről, és elmesélték rendkívüli érettségi bankettjüket, amelyen huszonegy tanár és tíz diák volt jelen. A helyszín Leitner tanár úrnak – „Pepi bácsinak”, akit egyesek a kémiai tudományok doktorának neveztek – a papréti lakása volt. Az ünnepi menü sós stangli, az italuk pedig sör volt, amelyet a szovjet katonáktól csempéltek el.

A diákszövetség programját követően az iskola jelenlegi diákjai nívós kultúrmasorral kápráztatták el az öregdiákokat. Az utolsó, szép műsorszámban

közreműködött gitárjával az iskola igazgatója, Tölly Balázs is.

Vasárnap délelőtt – miután e sorok írója a hagyományos módon, az iskola ősrégi harangján becsengtetett, mint az ötven-hatvan évvel ezelőtti pedellusok – a jubiláló osztály megkoszorúzta a li-

Tölly Balázs igazgató és 11. osztályos tanítványai zenés összedítlást adnak elő

cista hősi halottak, valamint az elhunyt licista tanárok emléktábláját. Ezután megindult a menet a templom felé. Elöl mentek a jelenlegi diákok egyenruhában, legelől vitték a zászlókat. Utánuk az öregdiákok következtek, a népes menetet pedig az iskola tanári kara zárta.

zetteknek, az államosítással a Berzsényi nevet felvett iskola öregdiákjainak. A régi vezetőség – a segítségét felajánlva – javasolta a líceum fennállása 450. évfordulójának a megünneplését 2007 októberének első felében. Összel meg kell kezdeni az erre való felkészülést.

■ GŐCZE TIBOR

A teremtés ünnepe – a környezetbarát egyházért

Beszélgés a Jézus Testvérei Ökumenikus
Diakóniai Rend apátjával

ÜZENET AZ ARARÁTRÓL

Rovatgazda: Jerabek-Cserpes Csilla

abban, hogy könyörgésünkre ezeket kegyelméből meg is adja. Végül pedig az a reménységgel élhetünk, hogy Urunk újítáremint mindent.

– Miről esett szó az idei teremtésünnepe?

– Bármilyen nehéz volt is, de feltettük a kérdést: mit tesz az egyház a saját környezetében – épületeiben, kertjeiben, temetőiben – a környezetvédelmi szabályok és előírások betartásáért? Wincze Csaba mérnök részletesen beszélt a templomok fűtéséről, az energiával való takarékoskodás lehetőségeiről.

– Hogyan látja a rendezvény jövőjét?

– Május elején Baselben rendezték meg az Európai Keresztény Környezeti Hálózat (angol betűszóval ECEN) közgyűlését. Az ökoológia, a közlekedés, a környezeti nevelés, a vízgazdálkodás, a klímaváltozás, a környezeti menedzsment kérdései mellett a teremtési ünnepkorról is volt szó a közgyűlésen. Ez utóbbi egy olyan liturgiai újítás, amely a teremtés ünnepéhez hasonlóan, de egy egész ünnepsorozattal irányítja a figyelmet a teremtő Szentháromság Istenre, az ő szópnek, jónak teremtett, de gondokat is hordozó világára és az ember „környezetgazdász” feladataira, amelyeket igazán Jézus Krisztus által tud bölcsen betölteni. Az ECEN azt javasolja, hogy ennek az ünnepkörnek a megtartására szeptember eleje és október eleje között kerüljön sor.

A világ jóakarató „környészeivel” kialakult egység kifejezése és megőrzése céljából pedig változatlanul együtt kívánjuk megtartani a környezetvédelmi világnapot és a teremtés ünnepét. A rend időpontválasztása azt a keresztény hagyományt is követi, amellyel a karácsonyt, az igazi világosság ünnepét a világosság napjának helyére tették, mintegy megszentelve azt. Egy nem keresztény ünnepnaphoz kötődik a teremtés ünnepe, és azt keresztény tartalommal tölti meg.

■ BICZÓ DÉNES

▶ A Jézus Testvérei Ökumenikus Diakóniai Rend másfél évtizede minden évben megtartja – a világ összes környezetvédőjével együtt – a június 5-i környezetvédelmi világnapot, amelynek keresztény-keresztény tartalmát azzal fejezi ki, hogy a teremtés ünnepeként emlékezik meg róla. A konferenciával egybekötött rendezvény célja, hogy Isten igéjének és ismeretterjesztő előadásoknak a segítségével felhívja a figyelmet az embernek és különösen a Krisztus-követőknek a földi élet védelme iránti felelősségére. Az alkalmon ökumenikus istentisztelettel szolgálnak a résztvevők, amelyen együtt dicsérik a csodálatos világot teremtő Szentháromság Isten, és könyörögnek a környezetszennyezés miatt is szenvedő világra. Az idén június 3–4-én zajlott rendezvényen a rend apátját, egyben a konferencia elnökét, Széchy Bélát kérdeztem az ünnepéről.

– Az idei teremtésünnepe és konferencia fő témáját igen modern stílusban fogalmazták meg: Környezetbarát menedzsment az egyházban. Mit jelent ez mai magyar egyházi életünkben? – tettem föl elsőként a kérdést az apátnak.

– Ha egyházszervezeteink fizikai környezetvédelmi, „környezetgazdálkodói” tennivalóira tekintünk, többek között gondolhatunk az általuk birtokolt ingatlanokra és ingóságokra, amelyeknek az építése, használata jelentős hatást gyakorolhat a környezetre. Például megkérdezhetjük magunktól, hogy mennyire energiatakarékosan lehet üzemeltetni a régi és az újonnan épített egyházi épületeket; hogy az egyházi rendezvényeinken mennyi és milyen hulladék keletkezik; hogy az egyházi élethez szükséges közlekedést elgégé környezetbarát módon oldjuk-e meg, vagy hogy egyházi épületeink körül a téli síkosságmentesítéshez környezetbarát anyagot használunk-e.

– Milyen megmondolásból indult el tizenöt évvel ezelőtt a Jézus Testvérei rendnek és a teremtés ünnepek rendezvénysorozata?

– Lépésről lépésre haladva jutottunk

el annak a felismeréséig, hogy a környezet építéséért, fejlesztéséért, védelméért végzett munka alapvető és ugyanakkor őseredeti keresztény tevékenység. Ez sarkallt bennünket arra, hogy nekikezdjünk a szervezésnek.

– Az elmúlt másfél évtized teremtésünnepei nagyban hozzájárultak egy magyar „keresztény környezetvédelmi hitvallás” megfogalmazásához. Hogyan lehet ennek a tartalmát röviden összefoglalni?

– Az a lényege, hogy – amint a Niceai hitvallásban valljuk – Jézus Krisztus „által lett minden”, benne a világ fenntartójára ismerhetünk. Az ő követéséből adódik, hogy mindezért hálát adva részt veszünk a környezet megőrzésében, modern vagy egyszerű eljárásokkal műveljük és őrizzük „globális kertünket”. Ha a számtalan környezeti kárunk tekintetében, hogy mindezért hálát adva részt veszünk a környezet megőrzésében, modern vagy egyszerű eljárásokkal műveljük és őrizzük „globális kertünket”. Ha a számtalan környezeti kárunk tekintetében, amelyet az ember a kezében lévő eszközökkel eddig előidézett, láthatjuk, hogy az Úrtól kapott bölcsességre és erőre van szükségünk a tőle kapott küldetésünk betöltéséhez. Ha hibázunk, ha felelőtlenül gazdálkodunk a ránk bízott közvetlen vagy tágabb környezetünkkel, bűnbocsánatát kérjük. Bizhatunk

A lucfalvi gyülekezet látta vendégül június második vasárnapján a Luther Kiadó, illetve az Evangelikus Élet szerkesztőségének munkatársait. A délutáni szeretetvendégségen T. Pintér Károly főszerkesztőt, Boda Zsuzsa szerkesztőségi titkárt és Huszár Mariann korrektor „szoríthatták sarokba” kérdéseikkel a gyülekezet tagjai, akik a nap folyamán közel nyolcvanezer forint értékben vásároltak kiadónk kiadványai-ból. A délelőtti és a délutáni istentiszteleten lelkési minőségben szolgáló Kendeh K. Péter igazgató munkáját a „rendkívüli könyvvásáron” a kiadó lucfalvi illetőségű munkatársa, Szőke Edina is segítette.

BÉRES Az egészséges emberért

Férfigondok

Minden ember életében vannak olyan problémák, amelyeket nem szívesen oszt meg másokkal. Többnyire azért, mert szégyenkezik miattuk. Ilyen probléma a férfiak körében az életkor előrehaladtával kialakuló jóindulatú prosztata-megnagyobbodás, mely az ötven év feletti férfiak több mint a felénél okoz panaszokat. A betegség legjellemzőbb tünetei a gyakori, sürgető vizeleti inger; a préseléssel elindított, nehéz vizelet; gyenge vizeletsugár; elakadt, majd újrainduló vizeletsugár; tökéletlen húgyhólyag-kiürítés; ürítés után is maradék vizelet érzése a hólyagban; vizelet-visszatartási nehézségek; utócspevés.

A fenti tünetekkel küzdő férfiak környezete sokszor csak azt veszi észre, hogy szerették nem szívesen megy el velük egy hosszabb színházi előadásra, de még egy izgalmas focimeccset sem tud végignézni, nem is beszélve a most közelgő nyári szabadságról, amikor egy hosszabb autó- vagy buszút is gondot okoz. A kellemetlen tünetek miatt a beteg sokszor szorong, ingerült a hozzátartozóival szemben. Ez az állandó stressz nemcsak a magánéletben, hanem a munkahelyen is feszültséget okozhat.

Nagyon fontos, hogy a betegek a fenti tünetekkel kezelő-

orvoshoz forduljanak, mert az időben történő felismerés és kezelés, illetve a megfelelő gyógymód alkalmazása nélkül a tünetek súlyosbodhatnak, fertőzésveszély alakulhat ki, és a gyulladások nemcsak a húgyutakat, hanem a veséket is károsíthatják. Attól sem kell tartani, hogy csak sebészi beavatkozással lehet orvosolni a bajt, hiszen a jóindulatú prosztata-megnagyobbodás kezelésében a gyógynövénytartalmú készítmények alkalmazása már széles körben elterjedt.

Ilyen készítmény a Béres Gyógyszergyár kutatói által kifejlesztett Prostazyn filmtabletta is, mely háromféle gyógynövényt tartalmaz: törpepálmatermést, csalángyökeret és aranyvesszőfüvet. A gyógynövények hatására enyhülnek a gyulladási tünetek, csökken a már megnövekedett prosztata mérete, és lassul a prosztata növekedése is. A Prostazyn hatékonyan segít leküzdeni az olyan problémákat, mint a gyakori, sürgető vizeleti inger; a nehéz, fájdalmas vizelet; a húgyhólyag tökéletlen kiürülésének érzése, illetve az utócspevés. A Prostazyn segítségére lehet minden hasonló tünetekkel küzdő férfinak abban, hogy helyreállítsa korábbi életvitelét. Így már egy hosszabb utazás sem okozhat gondot a nyáron.

A Prostazyn filmtabletta gyógyszernek nem minősülő gyógyhatású készítmény.

A kockázatok és mellékhatások tekintetében kérjük, olvassa el a betegájékoztatót, vagy kérdezze meg kezelőorvosát, gyógyszerészét!

EVÉL & LEVÉL & EVÉL & LEVÉL

Megemlékezés Túrmezei Erzsébet sírjánál

Öt esztendővel ezelőtt, 2000. május 22-én tért haza Urához Túrmezei Erzsébet diakonissza testvér, a Felső-Egyleti Diakonissza Egyesület újjáalakulása utáni első főnök asszonya. Ebből az alkalomból június 2-án délelőtt felkerestük sírját a csömöri temetőben. Előbb a 91. zsoltár vigasztaló szavait olvastuk, majd ki-ki egy kedves-szép emléket elevenítette föl Erzsébet testvérről. Valamennyien biznyságot tettünk rendkívüli egyéniségéről, szeretetéről, alázatosságáról. Verseiről is szó esett, s elhangzott *Vivit!* című költeménye. Végül imádságban adtuk hálát Istennek Túrmezei testvérről szolgálataért, tanúságtevő életéért s mindazért, amit nemcsak a Felső-egylet-ért, hanem Krisztus ügyéért is cselekedett itt a földön. A 356. számú énekünkkel, melynek szövegét ő írta, fejeztük be az emlékezést: „Igen, Atyám, mert így kedves előttem, / Öröm vagy bánat ér, akármi gyász, / Kezéd megáld mosolyt, borít vagy könnyet, / S a lelmem békén, csendben rád vigyáz.”

VEPERDI ZOLTÁN Felső-lelkész

Hajnali gondolatok (2005. május 28.)

Hálás vagyok azért a belső vekkerért, amely időben ébreszt. Ma különös öröm volt 5.25-kor pihentem ébredni, mert napok óta először nem riasztott fel éjjel a kínzó, fullasztó köhögés.

A héten harmadszor sikerült a várakozás örömevel bekapcsolni a tévét, hogy a *Hajnali gondolatok* meghallgassam. Ilyenkor Ilonka néni emlékezem sok szeretettel, aki még soha nem mulasztotta el ezt a hajnalban hozzám szóló lehetőséget, amelyet az én később, magamban, álmosan olvasott igém csak nehezen tud pótolni... Mert a velem szembe néző, hozzám szóló ötperces biznyságtétel oly mélyen szántja meg a talajt, hogy eredményes lesz a friss magvetés.

Ma a 48. születésnapját ünneplő lelkészünknél, *Bencéné Szabó Mártával* együtt örülhetünk újra az ismert „*tenyerembe véstelek...*” hírek. Mert a tenyér – tele idegvégződésekkel – fájdalmasan reagál a maradandó heget okozó „bevésésre”.

Oh! Fájdalmak Férfia! – és az ostorcsapások értem, helyettem, miattam?!

Köszönöm a gyermeki bizalmat, amelyet ma hajnalban is megérezhettem, hiszen:

„Apró, maszatos kezem
az ő – nevémmel vésett –
markába teszem...”

Tehetem, mert szeret, mert gyermekének fogadott.

Míg e sorokat a fotelban ülve, az ölemben írtam, a fejem fölé magasodó, húszéves „könnöző palma” egy cseppje a fejemre hullt. Áldást hozó örömkönnny lehetett?!

HESPNÉ HÁZOS MÁRIA presbiter (Dunakeszi)

A nyári napforduló érdekességei

Bár meteorológiai értelemben már a hó elején kezdetét vette a legmelegebb évszak, a nyári napfordulóhoz valóban június 21-én 8 óra 46 perckor érkezünk el – a csillagászati nyár csak ekkor köszönt be. Ez egyben az év legvilágosabb napja, mely a leghosszabb nappali periódussal és a legrövidebb éjszakával bír. Központi csillagunk már reggel 4 óra 47 perckor felkel, és egészen 20 óra 45 percig megvilágít bennünket éltető sugarai-val. A nappal hossza tehát 15 óra 58 perc, ellentétben például a téli napfordulóval, amikor mindössze 8 óra 56 percig nem kellett lámpát gyújtanunk otthonainkban és irodáinkban.

Csillagászati értelemben a Nap június 21-én éri el az égi egyenlítővel való legnagyobb távolságát, ezen a napon jár látszólagos pályájának legmagasabb pontján.

A nyári napforduló már a régi korok embere számára is fontos esemény volt. Az óskori angliai kőkörnél, a Stonehenge-nél csillagász papok által vezetett szertartás keretében figyelték a felbukkanó napsugarakat. Az egykori hagyomány manapság is divatos, hiszen az elmúlt esztendőkből, illetve várhatóan az

idén is több ezer őskelta hívó, druidajelmezbe öltözött turista és New Age-követő keresi fel a csillagászatörténetileg fontos megalitot. Az ősi napkultusz Európa más tájain is élt (például a germánoknál és a szlávoknál), sőt esetenként – a Stonehenge-hez hasonlóan – ma is dívik (mint az északi népeknél).

A keresztény egyház ehhez az eseményhez köthetően kezdett megemlékezni június 21-én Keresztelő János születésének napjáról – a naptárreform miatt azonban ez a dátum azóta már június 24-re tolódott. Az ok hasonlóan a karácsony ünnepéhez: akkor az ősi pogány szokásokkal és rítusokkal telített téli napfordulós ünnepet kiváltandó kezdték Jézus Krisztus – eredetileg tavaszra tehető – születésének napját december végén ünnepelni.

A Keresztelő János ünnepével meggyező, attól csak névváltoztatásban különböző Szent Iván-nap előestéjén tartották, illetve tartják napjainkban is a világ számos pontján a Szent Iván-éji tűzgyújtást és máglyarakást, amely szintén egy kereszténység előtti időszakban gyökerező szokásra vezethető vissza.

■ REZSABEK NÁNDOR

HIRDETÉS

Táborozási lehetőség Balatonalmádiban

Szeretettel várjuk hittanosok és ifjúsági csoportok (legfeljebb 20 fő) jelentkezését lelki töltékezés és testi kikapcsolódás céljából a templomkertben kialakított sátor-táborhelyen önköltséges áron. Új, kulturált főző- és mosdóhelyiségek állnak rendelkezésére.

Érdeklődni lehet a veszprémi lelkési hivatalban (88/421-618, 20/824-5898).

Duna Televízió

A sajtógömöri magyar evangélikusok. Néhány hete istentiszteletet közvetített a Duna Televízió a felvidéki sajtógömöri evangélikus templomból. Ezúttal a gyülekezet hétköznapi ismertetik meg a Duna Tv nézői. Az összeállítás az *Isten kezében* című sorozatműsorban látható június 18-án, szombat 12.05-től. Szerkesztő-riporter: *Fabiny Tamás*.

Evangélikus istentisztelet. Istentiszteletet közvetít felvételről a Duna Tv Pest-szentlőrincről június 26-án, vasárnap 10 órától. Igét hirdeti *Győri Gábor* esperes.

HÍREK, KÖZLEMÉNYEK, ESEMÉNYEK

Vermes Miklós legendás hírű fizikatanár születésének 100. évfordulója alkalmából június 18-án, szombaton 10 órai kezdettel szoboravatós ünnepséget tartunk a Berzsenyi Dániel Evangélikus Gimnáziumban (Sopron, Széchenyi tér 11.). Mindenkit szeretettel várunk!

A Csillaghegy-Békásmegyéri Evangélikus Egyházközség szeretettel hív mindenkit június 19-én az összegyűlékezés napjára a békásmegyéri evangélikus templomba (1038 Budapest, Mező u. 12.; tel.: 1/368-6118). Dél előtt 10 órakor az istentiszteleten Mártonffy Marcell bencés teológus prédikál. Délben ebédre látjuk vendégül a jelenlévőket. Délután 14 órától Pucktól Sarastroig címmel vidám kerti mulatságot tartunk Szent Iván napja előtt, színész, zenész és énekes vendégeink közreműködésével. 16 órakor a vecsernyén Donáth László szolgál.

Orgonazenés áhítat lesz június 26-án, vasárnap 18 órakor a Deák téri evangélikus templomban Róth Márton orgonaművész közreműködésével. Műsorán J. S. Bach és Sigfrid Karg-Elert művei szerepelnek.

Július 6-án, szerdán 13.30-kor Itt és János püspök felszenteli a Béthel Missziói Otthon (Piliscsaba, Széchenyi u. 8-12.) újjáépített templomát és a „sátrat”, valamint halát ad a felújított „nővérszállóért” és a gondnoki lakásért. Az igazgatótanács szeretettel hívja és várja minden testvérünket az alkalomra.

Duna Tv – Istentisztelet közvetítése Pestszentlőrincről. Múlt heti számunkban – a közlemény leadójának hibájából – tévesen jelent meg a pestszentlőrinci istentisztelet sugárzásának ideje. A helyes időpont: június 26., vasárnap 10 óra. Olvasóink és az érintettek elnézését kérjük.

Az idei evangélikus pedagógustalálkozó július 4. és 6. között lesz Sopronban. Jelentkezni és további információkat kapni a 20/824-6447-es telefonszámon lehet.

Weiszné Pósfay Márta és Weisz Tamás örömmel értesítenek mindenkit, hogy április 27-én megszületett Szonja Panna nevű első gyermekük.

Isten iránti hálával tudatom, hogy Komlón június 19-én 15 órakor lekésszé avat Gáncs Péter, a Déli Evangélikus Egyházkerület püspöke. Ezen alkalomból sok szeretettel meghívom Önt és kedves családját a komlói katolikus templomban (Templom tér 3.) tartandó avatóra.
Kopf András Gyula

Következő számunkból:

„Ti kinek mondotok engem?”

Evangélikus-református lelkesítőkonzferencia színhelye volt június 7-9. között a balatonszárszói református konferencia-központ. Bármily meglepő: az elmúlt három évtizedben még egyszer sem volt ilyen jellegű alkalom...

A nagy sikerű, Luther című film megvásárolható egyházunk könyvesboltjában (1085 Budapest, Üllői út 24.). A DVD ára 4 990, a videokazettáé 2 490 forint.

Dr. Cserhádi Péter (Országos Baleseti és Sürgősségi Intézet), a Mevisz egykori elnöke, az Evangélikus Egységügyi Centrum megbízott szervező-vezetője a bírálóbizottságtól maximális pontszámot kapva védte meg A mediális combnyaktörés osteosynthesisének fejlesztése ismételt, prospektív, nemzetközi epidemiológiai felmérések révén című doktori (PhD-) értekezését.

VENDÉGSZÁLLÁS

A Budapest-Wesselényi utcai baptista gyülekezet 2-4 ágyas, jól felszerelt apartmanokban 14 főt (nyáron 33 főt) tud fogadni vendégházában (1074 Budapest, Hársfa u. 33.). Tel.: 20/886-1498, e-mail cím: annaveresi@freemail.hu, levél: Veres Anna nevére a fenti címen.

APRÓHIRDETÉS

Társaság hiányában diplomás, intelligens fiatal ember megismerkedne családcentrikus, diplomás lánnyal 30 éves korig. Jelige: „Kiküldetés”.

Templomok, templomtornyok, villámvédelmi rendszerek tatarozása, újak építése. Megkeresésre referencialistát küldünk. Bede László építőipari vállalkozó. 6000 Kecskemét, Győzelem u. 6. Tel.: 30/943-5089.

GOMBOS LAJOS

aranykoszorús harangöntő mester
2162 Órbottyán,
Rákóczi út 119. Pf. 3.
Telefon: 06/28-360-175
Budapesti iroda:
XIII., Jász u. 60/B.
Telefon: 330-6394

Új nap – új kegyelem

Vasárnap

Isten az igét küldte Izrael fiainak, amikor békecséget hirdetett Jézus Krisztus által. Ő a mindenség ura! ApCsel 10,36 (Zsolt 65,8; Lk 6,36-42; Róm 14,10-13; Zsolt 32) Péter az itáliai csapat századosának, Kornéliusznak a házában arról tett tanúságot, hogy Isten nem személyválogató. Az apostol teljesíti Jézus missziói parancsát: hirdeti az evangéliumot egy olyan ember házában, aki nem Izrael fiai közül való. Elmondja, hogy mindenki számára Krisztus a megoldás. Vajon mi is bizonyosságot teszünk róla nap mint nap, szavainkkal és cselekedeteinkkel?

Hétfő

Mutasd meg, Uram, hogy szeretsz minket, és adj nekünk szabadulást! Zsolt 85,8 (1Thessz 5,9; Lk 5,17-26; ApCsel 13,1-12) Korunk egyre terjedő civilizációs betegsége a magány. Sokan szenvednek a szerető társ, az emberi szó hiányától. A zsolttáros példát ad arra, hogy nekik sem kell magukban hordozni felhalmozódott keserűségüket. Ők – csakúgy, mint mi is – kiálthatnak az Úrhoz. Krisztusért ki-ki bátran kérheti, hogy Isten csendesítse le háborgó szívét, és mutassa meg szeretetét. Ő mindenkinek ad erőt ahhoz, hogy továbbléphessen, és hálaadással dicsőítse a nevét.

Kedd

A Fiú Isten dicsőségének a kisugárzása és lényének képmása, aki hatalmas szavával hordozza a mindenséget, aki miután minket bűneinktől megtisztított, a mennyi Felség jobbjára ült. Zsid 1,3 (Zsolt 72,11; Neh 9,1-3.29-36; ApCsel 13,13-25) Mindenható, igazságos, jó. Gyarló ember szavainkkal például így jellemezhetnénk a mindenség Urát, Istenünket. Dicsőségének kisugárzása leginkább megszűlött Fiában tükröződik. Jézusban, aki – a bűnt kivéve – mindenben hasonlónak lett hozzánk, emberekhez. Ártatlanul szegeztek keresztre, ártatlanul kellett szenvednie. De nem maradt a halál rabságában, hanem feltámadt, és elfoglalta az őt megillető helyet az Atya jobbján.

Szerda

Hát nem szabad-e nekem azt tennem a javaimmal, amit akarok? Vagy a te szemed azért gonosz, mert én jó vagyok? Mt 20,15 (Mik 6,3; Mk 11,20-21/22-26; ApCsel 13,26-41) A példázat szerinti szőlősgazda egyenlő módon jutalmazta minden felfogadott bérést. Nagy volt a zúgolódás, mikor egy-egy dénárt kapott az is, aki egész nap dolgozott, és az is, aki csak egy órán keresztül végezte a munkáját. A történet emlékeztet arra, hogy a szőlősgazda – vagyis Isten – nem emberi mérték szerint mér. Az örök élet ajándékát nem azért nyerheti el az ember, mert „több időt töltött” az Úr szőlőjében munkálkodva, mint társai – hanem egyedül azért, mert megtért, és Megváltójának vallja Jézus Krisztust!

Csütörtök

A jótékonyágról és az adakozásról pedig el ne feledkeztek, mert ilyen áldozatokban gyönyörködik az Isten. Zsid 13,16 (Mal 3,10; 1Kor12,19-26; ApCsel 13,42-52) A pénzintézetek levélben, telefonon vagy személyesen keresik fel ügyfeleiket, hogy ily módon hívják fel a figyelmet a különféle megtakarítási lehetőségekre. Sok mindenre kell és lehet spórolni: idősebb korunkra, gyermekeink számára és így tovább. Hiszen soha nem tudhatjuk, mi történhet. Azonban az is gyakran előfordul, hogy teljesen felesleges dolgokat halmozunk fel. Biztos, hogy mindig minden megvásárolt dolog valóban fontos? Mi az, ami igazán fontos számunkra, és mi az, amit – Atyánk parancsa szerint – nyugodt szívvel odaadhatnánk valakinek, akinek tényleg szüksége van rá?

Péntek

Keresztelő János elindult, és hirdette a Jordán egész környékén a megtérés keresztjét a bűnök bocsánatára. Lk 3,3 (Mik 7,9; Lk 1,57-67/68-75/76-80; ApCsel 14,1-20a) Egy magyar hegy-mászó az idei év tavaszán arra tett kísérletet, hogy oxigénpalack használata nélkül mássza meg a Mount Everestet. Ha „levegő-utánpótlást” nem is, de hálósákok, ruhát, enni- és innivalót vitt magával az útra. Vagyis mindazt, amire feltétlenül szüksége volt. Mi azonban – gyakran éveken át – hordozzuk nyomasztó terheinket. Pedig ennek nem kell így lennie! A bűnök bocsánata Krisztusért mindenkié, aki kéri, aki őszinte szívvel fordul Isten felé.

Szombat

Nincs olyan szent, mint az Úr, rajta kívül senki sincsen. 1Sám 2,2 (Jn 17,3; 2Kor13,10-13; ApCsel 14,20b-28) Anna, a hosszú ideig gyermektelen asszony hálaimával dicséri az Urat, aki meghallgatta könyörgését, és megadta, hogy fia születessen. Ő tudott segíteni rajta. Csak ő tudott segíteni! Bármilyen bánat győrti is a szívünket, mi is bátran és bizalommal fordulhatunk Istenünkhöz, ugyanúgy, ahogy azt Anna tette. Lehet, hogy nem minden, imádságban elé vitt kérésünket teljesíti, de az bizonyos, hogy gondot visel ránk. Mert a mindennél és mindenkinél nagyobb és erősebb Úr azt akarja, hogy teljes életünk legyen.

GAZDAG ZSUZSANNA

VASÁRNAPTÓL VASÁRNAPIG

Ajánló a rádió és a televízió műsoraiból június 19-től június 26-ig

VASÁRNAP	HÉTFŐ	KEDD	SZERDA
<p>5.45 / tv2 Reggeli gondolatok (30')</p> <p>8.05 / Bartók rádió Bach orgonaművei (60')</p> <p>9.25 / m2 Örömhír. Az evangélikus egy- ház műsora (ism.) (26')</p> <p>10.50 / mtv „Így szól az Úr!” (10')</p> <p>11.45 / PAX Alpha-kurzus, 2. rész. Hogyan vezet minket Isten? (45')</p> <p>12.05 / Duna Tv Élő egyház (26')</p> <p>12.45 / Spektrum Mindennapi kenyérünk. Ismerke- dés a kenyérről, 1. rész (23')</p> <p>15.05 / Bartók rádió Beszélgetések az egyházzene- ről Iskola és liturgikus zene, 2. rész (55')</p>	<p>11.45 / Petőfi rádió Szimbólumok hétről hétre</p> <p>13.30 / Kossuth rádió Erős vár a mi Istenünk!</p> <p>Az adásban egyebek mellett a rákospalotai és a csornai gyű- lekezet ünnepéről kapunk hangképes beszámolót. Emel- lett meghallgathatjuk a Gáncs Aladárral készült interjút, melyben a szerző a most megjelent Élő víz című köte- téről mesél. (30')</p> <p>16.10 / PAX Családja 1. rész: Gyökerek (ZMC – 49')</p> <p>21.00 / PAX Kialtás a hegyek közül (játékfilm) Szívszorító történet egy csa- lád életéből – szeretet és egy- másra találás... (76')</p>	<p>12.30 / tv2 Szegény gazdagok (magyar film, 1959) (90')</p> <p>13.20 / Duna Tv Talantum – Bánffy György (30')</p> <p>13.30 / PAX Fény előttem, fény utánam Túrmezei Erzsébet költőnő portréja (ZMC – 33')</p> <p>16.10 / PAX Családja 2. rész: Törzs (ZMC – 48')</p> <p>16.25 / mtv Ige és ember Pap Béla emlékezete (20')</p> <p>16.45 / mtv Maradj velünk. Találkozás Jé- zussal (10')</p> <p>20.30 / PAX Vallomások, 3. rész Gryllus Vilmos (20')</p>	<p>12.25 / PAX Az anyaméh gyümölcse jutalom, 1. rész (50')</p> <p>14.55 / Duna Tv A reneszánsz titkai Gutenberg találmánya (30')</p> <p>16.10 / PAX Családja 3. rész: Ágak (ZMC – 47')</p> <p>18.00 / m2 Táncos magyarok, 1. rész Középkori körtáncok (30')</p> <p>20.30 / PAX Vallomások, 4. rész Gryllus Dániel (25')</p> <p>22.00 / PAX Az anyaméh gyümölcse jutalom, 2. rész (ZMC – 50')</p> <p>0.00 / m2 Feltámadás, II/1. rész (olasz film, 2001) (93')</p>
CSÜTÖRTÖK	PÉNTEK	SZOMBAT	VASÁRNAP
<p>5.25 / mtv és m2 A Hajnali gondolatok mai adá- sában Johann Gyula lelkész hallhatjuk.</p> <p>10.56 / Bartók rádió John Tavener: Te Deum</p> <p>15.50 / Duna Tv Fekete István (magyar portréfilm) (30')</p> <p>16.10 / PAX Családja 4. rész: Rügyek (ZMC – 48')</p> <p>21.04 / Petőfi rádió Mindentudás Egyeteme. Pucok József: Teljesítményfokozás, dopping és sport (ism.)</p> <p>22.00 / PAX Az anyaméh gyümölcse jutalom, 3. rész (ZMC – 50')</p> <p>23.55 / m2 Feltámadás, II/2. rész (90')</p>	<p>11.40 / PAX Istentisztelet Győri János evangélikus lel- kész nemcsak a közösségnek mutatott példát életével, ha- nem népes családjának is: fiai a mai napig aktívan részt vesznek az evangélizációban. Ők készítettek sok szeretettel és tisztelettel édesapjuk port- réját. (ZMC – 59')</p> <p>12.20 / Duna Tv Élő egyház (ism.) (26')</p> <p>18.00 / PAX Alpha-kurzus, 10. rész Hogyan tudok ellenállni a go- nosznak? (46')</p> <p>18.01 / Petőfi rádió A lélek hangjai Gospelek és spirituálék feke- tén-fehéren (59')</p>	<p>6.03 / Petőfi rádió Pax rádió. Hit, hivatás, hitvallás – Juhász Eszter, a pécsi Balda- uf Gusztáv Evangélikus Szere- tetotthon vezetője (27')</p> <p>7.00 / Rádió C (FM 88,8) Az evangélikus ébresztőmű- sorsort Csapó Krisztián vezeti.</p> <p>11.40 / PAX Az anyaméh gyümölcse jutalom, 4. rész (ZMC – 50')</p> <p>12.45 / Duna Tv Isten kezében (35')</p> <p>18.50 / PAX Eszélyesek, 1. rész (10')</p> <p>Kinek kell a cigánymunka? 21.00 / PAX Máté-passió (59')</p> <p>22.00 / m2 A hetedik pecsét (svéd film, 1957)</p>	<p>5.45 / tv2 Reggeli gondolatok (30')</p> <p>8.05 / Duna Tv Szótár Balázs Géza nyelvemlék műsora (ism.) (10')</p> <p>10.00 / Duna Tv Evangélikus istentisztelet Buda- pestről, a pestszentlőrinci templomból. Igét hirdet Győri Gábor esperes. (60')</p> <p>10.20 / PAX Hét szó az emberért. Multimédi- ás passió (ZMC – 50')</p> <p>12.05 / Duna Tv Élő egyház (26')</p> <p>15.00 / Bartók rádió Jubilatio Deo. (60')</p> <p>15.45 / PAX A Deák téri evangélikus múzeum (15')</p>

Evangélikus Élet

A MAGYARORSZÁGI EVANGÉLIKUS EGYHÁZ HETILAPJA

E-mail: evelet@lutheran.hu
ÉvÉlet on-line: www.evelet.hu

Szerkesztőség: 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.:
1/317-1108; 20/824-5519, fax: 1/486-1195. Szerkesztő-
ségi titkár: Boda Zsuzsa (zsuzsa.boda@lutheran.hu).

Főszerkesztő: T. Pintér Károly (karoly.pinter@lu-
theran.hu). Olvasószerkesztők: Győri Virág vez.
szerk. (virag.gyori@lutheran.hu), Dobsonyi Sándor
(sador.dobsonyi@lutheran.hu). Korrektor: Huszár
Mariann (marian.huszar@lutheran.hu). Tervező-
szerkesztő: Nagy Bence (bence.nagy@lutheran.hu).
Főmunkatárs: Gazdag Zsuzsanna (zsuzsa.gaz-
dag@lutheran.hu)

Rovatvezetők: Bogdányi Gábor – EvÉlet OnLine
(gabor.bogdanyi@lutheran.hu), Hafenschér Károly
ifj. – Liturgikus sarok (hako@lutheran.hu), Kende K.
Péter – Oratio Oecumenica (peter.kende@luther-
an.hu), Kóháti Dorottya – Új nap – új kegyelem
(dora.kohati@lutheran.hu), Véghegyi Antal – A va-
sárnap igéje (antal.veghelyi@lutheran.hu)

Árusítja a kiadó és a Magyar Posta Rt. (ÜLK)
INDEX 25 211, ISSN 0133-1302

Kiadja a Luther Kiadó (kiado@lutheran.hu)
1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 1/317-5478, 1/486-
1228; 20/824-5518, fax: 486-1229. Felelős kiadó:
Kende K. Péter (peter.kende@lutheran.hu)

Nyomdai előállítás: Szikra Lapnyomda Rt.
Felelős vezető: Matolcsy Miklós vezérigazgató
E-mail: szikra.kervigh@szikralapnyomda.hu

Előfizethető közvetlenül a kiadónál vagy postautal-
ványon. Az előfizetési díj beföldön negyed évre
2132 Ft, fél évre 4264 Ft, egy évre 8528 Ft, szomszéd-
os országba egy évre 29 000 Ft (108 euró), egyéb
külföldi országba egy évre 33 800 Ft (135 euró).

Csak a minden hónap 16-ig beérkező lemondásokat
tudjuk az azt követő hónap elsejével törölni, el-
lenkező esetben még egy hónapig jár az újság.

Beküldött kéziratokat nem örzünk meg és nem kül-
dünk vissza. Adott lapszámba szánt kéziratokat a meg-
előző hét csütörtökéig kérjük leadni! A hétfő délutáni
lapzáratok kizárólag a hétfői eseményekkel összefü-
gő (és a szerkesztőséggel előzetesen egyeztetett) írások-
kat tudjuk figyelembe venni. Az e-mailben küldendő
kéziratokat az evelet@lutheran.hu címre várjuk.